

Lietuvos Respublikos generalinis konsulas Čikagoje Arvydas Daunoravičius pirmą kartą kalba Dariaus ir Girėno minėjime, prisimenant jų prieš 70 metų atliktą transatlantinį skrydį. Minėjimą liepos 20 d. surengė Amerikos lietuvių inžinierių ir architektų sąjunga.

Z. Degučio nuotr.

V. ADAMKUS PRAŠO NENUTRAUKTI PROJEKTŲ FINANSAVIMO

Vilnius, rugpjūčio 1 d. (ELTA). Kadenciją baigęs Prezidentas Valdas Adamkus nusiuntė laišką JAV Aplinkos apsaugos agentūros administratorei Marianne Lamont Horinko, kuriame paprašė nenutraukti aplinkosaugos projektų Baltijos valstybėse finansavimo. “Man buvo pranešta, kad Aplinkos apsaugos agentūros Tarptautinės veiklos biuras neseniai nusprendė pasitraukti iš JAV Valstybės departamento Šiaurės Europos iniciatyvos Baltijos programų. Kadangi JAV Valstybės departamento Šiaurės Europos strategijoje yra numatyta ilgalaikė pagalba aplinkosaugos projektams, prašyčiau Jus peržiūrėti sprendimą nutraukti JAV pagalbą aplinkosaugos projektams Lietuvoje ir kitose valstybėse”, - sakoma V. Adamkaus laiške JAV Aplinkos apsaugos departamento administratorei.

V. Adamkus laiške primena, kad Lietuvoje jau keletą metų labai sėkmingai yra vykdomi įvairūs aplinkosaugos projektai, prie kurių aktyviai prisijungia ne tik valstybės ar savivaldybių institucijos, bet ir Lietuvos kariuomenė, nevyriausybinių organizacijų. Jis pastebėjo, kad vykdomi aplinkosaugos projektai ne tik sprendžia žalos gamtai problemas, bet ir stiprina Lietuvos visuomenę bei skatina piliečius aktyviau dalyvauti priimant svarbiausius šaliai sprendimus. “Būtent nevyriausybinių organizacijų vaidmuo yra labai svarbus priimant bendrus sprendimus, kuriuos numato Europos Sąjunga”, - sakė V. Adamkus.

“Šiaurės Europos iniciatyvų strategijoje yra konstatuojama, kad Baltijos valstybės “yra svarbios JAV sąjungininkės ir draugės bei kartu prisideda prie laisvos ir taikios bendros Europos vizijos”. Gyvybiškai svarbi šios vizijos dalis yra ir aplinkosaugos programos. Todėl prašau, kad sprendimas nutraukti Baltijos programą būtų panaikintas, ir mes toliau galėtume kurti geresnę Lietuvos, Latvijos ir Estijos piliečių gyvenamąją aplinką”, - laišką baigia V. Adamkus.

Kaip *Eltai* teigė Aplinkos ministerijos atstovai, JAV nusprendė nutraukti finansavimą Baltijos šalims, nes mano, kad visos trys valstybės pakankamai pažengė aplinkosaugos srityje.

MINDAUGO LAIKŲ ISTORIJA SUSTIPRINS BENDRADARBIAVIMĄ

Vilnius, liepos 5 d. (ELTA). Prezidentą Rolandą Paksą ir visus Lietuvos žmones su Karaliaus Mindaugo karūnavimo 750-osiomis metinėmis laišku pasveikino Rusijos Federacijos prezidentas Vladimiras Putinas. Laišką Lietuvos vadovui perdavė Rusijos Federacijos prezidento įgaliotinis Centrinėje federalinėje apygardoje Georgijus Poltavčenko.

V. Putinas laiške pažymėjo, kad Lietuvą ir Rusiją sieja daugiaamžė istorija, siekianti ir karaliaus Mindaugo laikus, ir išreiškė viltį, jog šiuo metu yra didelės galimybės bendromis pastangomis plėtoti dvišalius santykius, didinti prekybos ir investicijų apimtis, sėkmingai vystyti bendradarbiavimą transporto, energetikos bei kitose srityse.

Kaip konstruktyvaus bendradarbiavimo pavyzdį Rusijos Prezidentas nurodė sėkmingą tranzito į ir iš Karaliau-

čiaus srities klausimo sprendimą.

Susitikime su RF prezidento įgaliotiniu Centrinėje federalinėje apygardoje G. Poltavčenko prezidentas R. Paksas akcentavo, kad Lietuvą ir Rusiją, kaip ir kitas Europos valstybes, turi jungti modernios transporto ir energetikos komunikacijos. Tai yra svarbus pagrindas sėkmingam valstybių bendradarbiavimui. Valstybės vadovas taip pat pabrėžė, jog Lietuva į Rusijos Federacijos Karaliaučiaus sritį žiūri ne tik per tranzito prizmę, bet pirmiausia yra suinteresuota ekonominiu šio regiono vystymusi. Šią Lietuvos poziciją R. Paksas paprašė perduoti Rusijos Prezidentui V. Putinui.

Šalies vadovas taip pat pabrėžė, jog tiek Lietuvos, tiek Rusijos interesuose yra sėkmingas Klaipėdos ir Karaliaučiaus uostų bendradarbiavimo “2K” projekto įgyvendinimas.

Susitikimo metu G. Poltavčenko teigė, jog Rusijoje žmonės neužmiršo lietuviškų maisto produktų. Pasak jo, dvišalė prekyba šioje srityje turi dideles galimybes. Pokalbio metu taip pat aptartos bendradarbiavimo galimybės turizmo srityje. G. Poltavčenko pabrėžė, kad Rusijos piliečiai yra suinteresuoti naudotis Lietuvos kurortų paslaugomis, lankytis kitose Lietuvos vietose.

R. Pakso teigimu, turistai iš Lietuvos taip pat mielai aplankytų istorines Rusijos vietas, pavyzdžiui, “Auksinį Rusijos žiedą”.

Susitikimo dalyviai sutarė, jog būtina aktyviau plėtoti kultūrinius ryšius, keistis profesionaliais kolektyvais, abi tautos supažindinti tiek su tradicine Lietuvos ir Rusijos kultūra, tiek su naujausiais šalių pasiekimais šioje srityje. Tai būtų naudinga ir valstybiniams Lietuvos ir Rusijos santykiams.

ES KONSTITUCIJOS PROJEKTO PROBLEMOS

Seimo Tėvynės sąjungos frakcijos narys Vytautas Landsbergis ragina aktyviau diskutuoti dėl Europos Sąjungos Konstitucinės sutarties projekto. Jo nuomone, iki rudenį įvyksiančios Tarpvyriausybinių konferencijos, kai bus tvirtinamas šis dokumentas, yra dar erdvės diskusijoms ir galimybių patobulinti projektą.

Vertindamas ES Konstitucinės sutarties projektą, V. Landsbergis apgailestavo, kad jame stokojama Europos tapatybės apibrėžimo, nėra aišku, kas yra Europa pagal savo dvasinę, kultūrinę, civilizacinę esmę. V. Landsbergis stebisi, kodėl Konstitucijos preambulėje nekalbama apie krikščionybę.

“Kada Konstitucijos preambulėje nekalbama nė pusės žodžio apie krikščionybę kaip apie Europos dimensiją, kuri ją istoriškai išskiria iš kitų žemynų, kultūrų, tai pasidaro keista”, sakė jis. V. Landsbergio nuomone, viršų ima tam tikras, net ne istorinis, o galbūt ideologinis politizuotas požiūris, didesnę įtaką turintis socialistinis mąstymas ar prancūziškos švietėjiškos politikų tradicijos.

“Krikščionybė yra civilizacijos, kultūros dalis ir ją neigti arba nutylėti yra kažkoks doktrinieriškumas”, žurnalistams spaudos konferencijoje teigė V. Landsbergis. Jeigu Europa vengs parodyti savo tapatybę, jeigu tapatybė nebus branginama, tai, jo nuomone, po 100 ar daugiau metų gali reikšti Europos išnykimo tendenciją.

V. Landsbergis pabrėžė, kad daug gražių žodžių surašyta apie žmogaus teises ir laisves, tačiau, jo nuomone, reikėtų užtikrinti, kad visų ES piliečių teisės būtų vienodai apgintos.

Konstitucinės sutarties projekte parlamentaras pasigedo ir Europos piliečių savisaugos nuo Europos valdžios mechanizmo. V. Landsbergio nuomone, reikėtų daugiau svarstyti ir ES institucijų klausimus, kompetencijų pasidalijimą tarp ES ir valstybių narių.

PER PUSMETĮ - 250 ĮSTATYMŲ

Sugiedoję himną, parlamentarai baigė pratęstą Seimo pavasario sesiją.

Eilinė rudens parlamento sesija, kaip numato Konstitucija, turėtų prasidėti rugsėjo 10 dieną. Politikai prognozuoja ramią vasarą, tačiau kalbama apie ketinimus susirinkti šiek tiek anksčiau ir pirmosiomis rugsėjo dienomis sušaukti neeilinę Seimo sesiją.

Baigiant sesiją Seimo pirmininkas Artūras Paulauskas

pažymėjo, kad šį pusmetį Seimas dirbo iš tiesų intensyviai. Pasak jo, priimti labai svarbūs Švietimo, Šilumos ūkio, Vidaus tarnybos statuto patvirtinimo, Ignalinos atominės elektrinės darbuotojų papildomų užimtumo ir socialinių garantijų įstatymai, Žemės ūkio paskirties žemės įsigijimo laikinasis įstatymas, taip pat pakeistas Prokuratūros įstatymas, priimta Konstitucijos 47-ojo straipsnio pataisa. Paskutinia-

jame Seimo pavasario sesijos posėdyje Seimo pirmininkas A. Paulauskas, pažymėdamas intensyvų parlamentarų darbą priimant įstatymus, apgailestavo, kad nepavyko išspręsti įstatymų priėmimo proceso skubotumo ir chaotiškumo.

Pasak Seimo vadovo, vien per šį pusmetį priimta apie 250 įstatymų, iš kurių beveik 200 - įstatymų pakeitimai. A. Paulauskas tikisi, kad ateityje įstatymo leidybos procesas bus kokybiškesnis.

ŽINIOS IŠ VILNIAUS

■ PARTIJŲ JUNGIMASIS

Apie jungimąsi su nuosaikiais konservatoriais prabilę krikščionys demokratai gali sužlugdyti derybas su Seimo narės Kazimieros Prunskienės vadovaujama Valstiečių ir Naujosios demokratijos partijų sąjunga. Lietuvos krikščionių demokratų partijos valdyba kitą savaitę ketina svarstyti jungimosi galimybes su Nuosaikiųjų konservatorių sąjunga, kuriai vadovauja ekspremjeras Seimo narys Gediminas Vagnorius. K. Prunskienė nustebino partnerių elgesys. Ji pareiškė, jog pradėtas krikščionių demokratų flirtas su G. Vagnoriumi apsunkins jos ir K. Bobelio vadovaujamų partijų planus jungtis. Abiejų apie suartėjimą prakalbusių partijų lyderiai tvirtino nesvarstę būsimosios partijos pavadinimo.

■ ATSIPIRŠYMAS

Vilniaus miesto meras Liberalų centro sąjungos pirmininkas Artūras Zuokas vakar atviru laišku atsiprašė Vilniaus arkivyskupo kardinolo Audriaus Juozo Bačkio dėl savo pavaduotojo konservatoriaus Kęstučio Masiulio planų rengti linksmybes sostinės Katedros aikštėje. Jis apgailestavo dėl vicemero elgesio ir pateisino jį nepatyrimu bei žinių stoka. “Turime gerbti Bažnyčios svarbą ir tikinčiųjų interesus”, sakė A. Zuokas.

■ SEIMO NARIŲ KELIONĖS

Vasarai baigiantis Seimo nariai susiruošė į tolimas keliones. Mėnesio pabaigoje liberalcentristas Egidijus Vareikis iškeliaus į Afriką, jo kolegos konservatorė I. Degutienė ir socialdemokratams atstovaujantis A. Sysas vyks į Korėją. Seimo valdyba jau priėmė sprendimą komandiruoti šiuos parlamentarų į užsienio šalis. Seimo Finansų departamento specialistės Sigitos Gaižauskienės teigimu, šiems metams parlamentarų komandiruotėms skirta 2,680 milijono litų.

■ NEGRAŽINA PINIGŲ

Aiškėja vis daugiau faktų apie tai, kad žinoma Kauno turizmo agentūra “Santara” negražina pinigų už keliones sumokėjusiems, bet niekur neišvažiavusiems klientams. Kauno policijos ekonominių nusikaltimų tyrimų skyrius pradėjo bendrovės buhalterinės veiklos tyrimą.

■ 10 METŲ UŽ GROTŲ

Praeityje žinomas daugkartinis Lietuvos buriavimo sporto čempionas “Skrajojančio olando” klasėje Aras Stumbrys atsidūrė už grotų. Praėjusią savaitę Italijos teismas nuteisė A. Stumbri 10 metų kalėjimo už tai, kad kelis kartus iš Vokietijos ir Olandijos į Italiją gabeno narkotikus. Operatyviniais duomenimis, A. Stumbrys buvo paprastas kurjeris, vykdęs šiuo metu Vokietijoje besislapstančio Kauno Vilijampolės nusikalstamos grupuotės veikėjo Andriaus Jankevičiaus, pravarde “Pšidzė”, nurodymus.

■ NARKOMANAI GAUNA ŠVIRKŠTUS

Vilniaus čigonų tabore besilankantys narkomanai ėmė skleisti žinias, kad neva saugodamiesi pavojingų ligų, vienkartinį švirkštų pristigę narkomanai juos dezinfekuoja prekybos centruose, švirkštų adatomis badydami citrinas. Tačiau Vilniaus prekybos centrų vadovai šiuos faktus kategoriškai paneigė. Lietuvos AIDS centro specialistai žinią apie narkomanų švirkštais badoamas citrinas pavadino šantažu, patikslinę, kad ŽIV yra atsparus rūgštims, todėl citrinų rūgštis nedezinfekuoja švirkštų. Rūpindamiesi narkomanų sveikata po įvairius sostinės rajonus važinėja Vilniaus priklausomybės ligų centro specialistai. Narkomanai švirkštus gali pasikeisti kiekvieną darbo dieną. Per dieną Vilniuje išdalijama apie 300 švirkštų.

■ TEISINĖJE VALSTYBĖJE...

Seimo pirmininkas Artūras Paulauskas kategoriškai atmetė Žemės ūkio rūmų pirmininko Jono Ramono jam viešai mestus, niekuo nepagrįstus kaltinimus, esą parlamento vadovas yra davęs politinį užsakymą persekioti žemdirbių riaušių organizavimu kaltinamą Žemės ūkio rūmų pirmininką. “Mes gyvename teisinėje valstybėje, kurioje įstatymų privalo laikytis visi, įskaitant ir Joną Ramoną, ir jeigu ponas Ramonas mano, kad jis yra neliečiamas, kad jam negalioja jokie įstatymai, tai jis tikrai klysta. Jeigu jo atžvilgiu įstatymas yra taikomas, tai tik todėl, kad jis jį pažeidė”, - pabrėžė A. Paulauskas. Seimo pirmininkas apgailestauja, kad užuot dirbęs savo tiesioginį darbą, Žemės ūkio rūmai politizavosi tiek, kad pasiekė politinės organizacijos lygį.

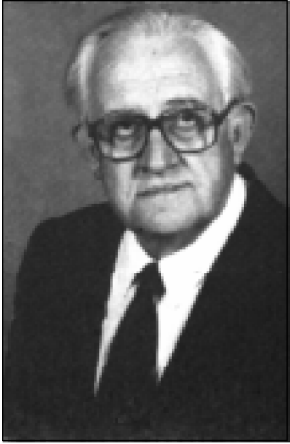
■ PINIGINIS SKANDALAS

Seimo pirmininkas A. Paulauskas ir toliau laikosi pozicijos, kad nesugebėjęs užtikrinti skaidrumo skirstant Europos Sąjungos lėšas Nacionalinės mokėjimo agentūros vadovas E. Čijauskas turi pasitraukti iš užimamų pareigų. “Mes privalome padaryti viską, kad gaunamos iš ES lėšos nebūtų grobstomos, todėl jau šių lėšų skirstymo pradžioje skaidrumo neužtikrinusios institucijos vadovas turi prisiimti savo asmeninę atsakomybę dėl kilusio lėšų skyrimo skandalo”, - pabrėžia A. Paulauskas.

Lietuvių grįžimo į tėvynę informacijos centras

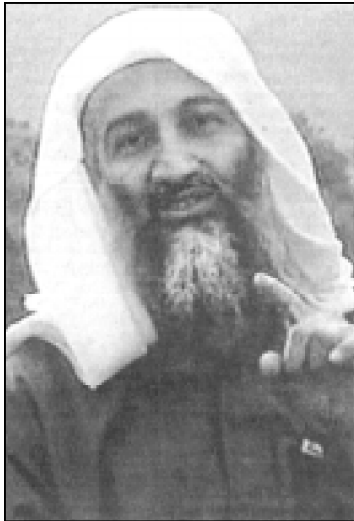
TARPTAUTINIŲ ĮVYKIŲ APŽVALGA

DINGO SADDAM PĖDOS

Algirdas Pužauskas

Prezidentas George W. Bush pasiėmė rugpjūčio mėnesį atostogų, kurias praleis ne tik savo Texas Crawford ūkyje, bet ir palaikydamas ryšius su respublikonų partijos vadovais, besirengdamas ateinančių metų rinkimams. Paskutiniai visuomenės pažinūrų tyrimai parodė, kad prezidento populiarumas šiek tiek sumažėjo. Vos 48 procentai klausinėtų žmonių pasakė, kad prezidentas tiksliai informavo visuomenę apie masinių ginklų pavojų iš Irako pusės. Kiti 47 procentai pasakė, kad prezidentas gerokai perdėjo skelbiamą informaciją apie masinio žudymo ginklų pavojų. Daug priekaištų sukėlė faktas, kad

Kada bus surasti šie nusikaltėliai - teroristų vadas Osama bin Laden ir buvęs Irako diktatorius Saddam Hussein? *Reuters nuotr.*

prezidentas paskelbė savo kalboje Kongrese sausio 28 d., kad Irakas pirkė iš Nigerijos valstybės Afrikoje nemažą kiekį urano savo branduolinių ginklų programai. Prezidentas Bush neneigė, kad jis nemėgsta spaudos konferencijų, tačiau paskutinė tokia konferencija užtruko Baltųjų Rūmų sodelyje beveik visą valandą. Jis gynė savo valstybės saugumo reikalų patarėją dr. Condoleezza Rice, kuri esanti pasakiškai naudinga valstybei ir vyriausybei. Prezidento spaudos konferencijos kritikai nurodė, kad iki šiol dabartinis prezidentas turėjo aštuonias tokias konferencijas, kada jo tėvas, buvęs prezidentas panašioje padėtyje turėjo 61-ną oficialų susitikimą su spauda, o buvęs prezidentas Clinton buvo turėjęs 33.

JAV vyriausybė patvirtino žinią, kad Irako diktatoriaus

vaikai buvo išduoti irakiečio, kuris už informaciją gavo 30 milijonų dolerių. Valstybės departamento spaudos ryšininkas Richard Boucher pasakė, kad ta suma sumokėta už atliktą patarnavimą. Mosul mieste kalbama, kad tą patarnavimą atliko savininkas pastato, kur slapstėsi diktatoriaus du sūnūs. Abu žuvo susišaudyme. 25 milijonus dol. gaus žmogus, kuris padės sugauti besislapstantį diktatorių Saddam Hussein. Liepos 31 d. Saddam dvi dukterys Raghda ir Rana atvyko į Jordaną su devyniais vaikais. Apie tai pranešė Jordano informacijos ministras, neskelbdamas, iš kur jos atvažiavo ir kur gyvena. Jis tik pasakė, kad karalius Abdullah nutarė suteikti našlėm prieglobstį. Tą patį vakarą abi seserys pasirodė Jordano televizijoje. Judviejų vyrai buvo tėvo Saddamo įsaky mu nužudyti 1996 metais. Pradžioje seserys labai pyko ant tėvo už vyrų nužudymą, bet ilgainiui jam atleido. Niekas nežino, kur slapstosi Saddam žmona Sajida Khairallah Relfah ir jos jauniausia duktė Hala.

JAV kariuomenė, užėmusi 200,000 gyventojų miestą Fallujah, įsivedė naujai bandytą tvarką, vadinamus “kraujo pinigais”. Armijos atstovai lanko miesto griuvėsius. Karo veiksmų paliesti pastatai ar gyventojai, kurie nukentėjo nuo karo veiksmų, yra apmokami. P pinigų sumas nustato patys miesto gyventojai, vadovaujami kariuomenės paskirto miesto mero. Miesto gyventojai labai religingi, dažnai naudojami žodžiai “garbė” ir “kerštas”, “akis už akį”. Šiame mieste mažai šaudoma į amerikiečius, daug žmonių yra priėmę “kraujo pinigų”. Už sužeistą irakietį jo šeima gauna 500 dolerių, už žuvusį - triskart daugiau. Miesto meras Taha Badawi pabrėžė reporteriams, kad įvesta mokesčių tvarka rodo kelią į taiką. Irakiečiai išsiilgę normalaus gyvenimo, pabrėžė meras. Jis žinąs, kad Bagdade trūksta tvarkos, labai žmonėms stinga pinigų, vagys ir sabotažo mėgėjai trukdo elektros jėgainėms ir vandens valymo įrengimams. Visas Irakas turėtų veikti kaip veikia Fallujah, pasakė Taha Badawi.

— Keliais sakiniais —

• **Dramblio Kaulo** krantas, kur devynis mėnesius vyko civilinis karas, paskelbė, kad sukilimas prieš valdantį prezidentą Laurent Gbagbo pasibaigė ir paskelbtos paliaubos.

• **Rusijos** mieste Mozdok, šiaurinėj Osetijoje, savižudžio čečėno vairuojamas sunkvežimis trenkė į rusų karinės ligoninės sieną, sprogime žuvo 27 žmonės, dar 15 buvo palaidoti griuvėsiuose. Pastate sprogimo metu buvo 76 žmonės pacientai, 22 tarnautojai. Daugelis sužeisti karo veiksmuose Čečėnijoje. Baltųjų Rūmų spaudos sekretorius Scott McClellan pasakė, kad JAV vyriausybė smerkia šitokius teroro veiksmus, nežiūrint ar tai tautiniai, religiniai, politiniai ar etniniai.

• **Afganistano** prezidentas Hamid Karzai pasakė manąs, kad teroristų vadeiva Osama bin Laden tikriausiai yra gyvas ir slapstosi Pakistano ir Afganistano pasienyje.

• **Vatikanas** rugpjūčio 1 d. paskelbė 12 puslapių popiežiaus Jono Pauliaus II pasirašytą pareiškimą, kuris ragina pasaulio politikus, įstatymų leidėjus, kad jie veiktų už tradicinių vedybų ir normalių šeimų išlaikymą. Pareiškime sakoma, kad vienos lyties poros vedybos yra nemoralus žingsnis.

(Nukelta į 3 p.)

LIETUVIŲ TAUTINĖS MINTIES LAIKRAŠTIS

DIRVA

TEL. (216) 531-8150
FAX. (216) 531-8428
E-mail: dirva@ix.netcom.com

P.O. BOX 19010 CLEVELAND, OHIO 44119-0010
19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
EDITOR: EDITORIAL BOARD

DIRVA (UPS 157-580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA
19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-0010

Periodicals postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices. Published weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC. - Subscription per year - \$40.00, first class - \$63. Single copy - 75 cents. Air mail overseas - \$115.00.

Prenumerata metams - \$40.00, pusei metų - \$25.00, pirma klase - \$63. Oro paštu į užsienį metams - \$115.00. Atskiro numerio kaina - 75 centų. Straipsniai, pasirašyti pavarde, inicialais ar slaptyvardžiu ne visada išreiškia redakcijos nuomonę. Nespausdinti straipsniai grąžinami, tik autoriui prašant. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Nepasirašytų rašinių nespausdiname.

KARALIAUS MINDAUGO IDĖJOS VIENTA MUS

Šiandien gėrimės iškilmėmis, kurios buvo mūsų valstybės sostinėje. Matėme tuos vaizdus televizijų programose, girdėjome radijo laidose, grožimės nuotraukomis ir filmų juostomis, atidengtu paminklu Lietuvos valstybės kūrėjui Mindaugui; vėl buvome kartu - vieni Tėvynėje, kiti užsienyje, bet visi buvome kartu. Mintyse, širdyse - įgimtas tautinis jausmas vėl mus jungė. Tarsi antrasis Sąjūdis. Dar valstybingumas nežuvo, jis rodo kelią, kuriuo turime eiti, kartu, ryžtingai, vieningai.

Poetas Justinas Marcinkevičius sukūrė eilėraštį “Mes”. Jis tapo Pasaulio lietuvių dainų ir šokių šventės motto, skirtas Lietuvos valstybės karaliaus Mindaugo karūnavimo 750 metų jubiliejui. Dainų švenčių tikslas, ypač okupacijos metu, buvo tas slaptasis ginklas - brandinti nepriklausomybės idėją. Kad įvyko “dainuojanti revoliucija” - nemažas dainų švenčių nuopelnas. Ta tūkstančių eiseną - tautos manifestacija iš Katedros aikštės į Vingio parką ir buvo lietuvių sielos “Karūna Tėvynei”. Tauta giedojo Lietuvos himną ir susikaupimo minutėse Kačanausko “Salvam fac Republicam nostram”.

Pasibaigė iškilmės, nutilo šventės muzika - septynios dvasios pakilimo dienos. Trumpas buvo ir karališkasis Mindaugo valdymas, bet tai buvo pradžia vienybei - kelias Lietuvos ateičiai, kuriuo tauta atėjo iki šių dienų - tų istorinių iškilmių Vilniuje.

Tačiau ir vėl pastarųjų dienų savanaudiškumo skandalai meta šešėlį Lietuvos teismams ir diplomatinei tarnybai, kuri iš savo tarpo turėjo pašalinti net septynis diplomatus. Aiškėja, kad jie ėmė kyšius už patarnavimus išduodami vizas. Tie nusikaltimai dabar norimi vadinti valstybine paslaptimi ir visuomenei neatskleidžiami. Sunku suprasti, kodėl tokie dalykai vyksta Lietuvos Užsienio reikalų ministerijoje, kuri puikiai veikė po nepriklausomybės atstatymo. Sakoma, kad diplomatinuose sluoksniuose esama daug netvarkos. Seimo opozicija reikalauja, kad diplomatų skandale nebūtų apsiribota tik atsištatydinimu, bet kad būtų nustatytas kiekvieno iš jų prasižengimas. Būtina iširti jų veiklą ir padarytą žalą valstybei. Užsienio reikalų ministras visa tai laiko valstybine paslaptimi, bet kai kurie Seimo nariai mano, jog “valstybinės paslapties čia nėra ir būti negali”. Svarbu žinoti, ar šie diplomatai pasitraukė dėl korupcijos veiksmų - gaunamų pinigų už vizų išdavimą, o gal būta ir kitų pažeidimų. Žmonės, kurie siunčiami į užsienio valstybes, duoda priesaiką ir pažada saugoti valstybines paslaptis ir sąžiningai atstovauti Lietuvai. Atrodo, jog egzistuoja dvigubas supratimas: vienaip sau, o kitaip kitam, nors tas kitas ir padoresnis, ir gabesnis.

Gal reikėtų sutikti su Lietuvos prezidento pasakymu žurnalistams, kad “skandalai savaime negimsta. Matyt, situacija valstybėje yra tokia, kad reikia tvarkytis, ir tai yra daroma. Nemanau, kad visi pareigūnai yra tokie jau blogi. Tokių yra tik dalis ir nuo jų reikia apsivalyti”. Prasminga buvo, kad tebeadint Lietuvos valstybės - karaliaus Mindaugo karūnavimo 750 metų jubiliejaus aidams, susirinko viso pasaulio lietuvių Bendruomenės atstovai aptarti Mindaugo vienijimosi idėją Lietuvai vėl sugrįžtant į Europą su savo tautiškumu.

S. Tūbėnas

ANA RAMINANČIŲ ŠŪKIŲ

Gydytojai pacientui prirašo raminančių vaistų. Dar dažniau kas nors iš šalies “prirašo” organizacijoms ir asmenims visuomeninėje veikloje raminančių šūkių, pažiūrų į padėtį. Būna, kad žmonės ir patys sau patogias pažiūras pritaiko. Trumpam laikui naudinga nusiraminti, susidariusią padėtį ramiai pasvarstyti, kad nešokus į neapgalvotą kalbą ar veiklą. Tačiau šūkliai ar pažiūros stabdą nuo veiklos, kai veikti būtina, ar nuo prabilimo, kai tyla žalinga, neturėtų pasidaryti gyvenimo ar veiklos filosofiniais rodikliais.

Ar nereikėtų peržiūrėti šūkių bei vyraujančias pažiūras komunizmo aukų ir jas mininčių asmenų bei organizacijų “Juodojo” Birželio ir tradicinių sąskrydžių Ariogaloje progomis? Pasvarstyтина, pavyzdžiui, ar kilnūs Gedulo ir Vilties šūkliai nėra išvirtę į “raminančius vaistus”? Gal jie neleistinai ilgai ramina veiklą ir stabdo nuo ryžto, nuo ryžtingos kovos už tiesą, už teisingumą, už aiškų ir kietą žodį už tuos, kurių lūpas užčiaupė Arktikos šaltis ar kulka KGB bei stribų rūsiuose?

Ar liūdėjimas, paminėjimas, susitikimas nepaprastuose puikiuose ir įspūdinguose tradiciniuose sąskrydžiuose Ariogaloje negali išvirsti tik į malonius susitikimus? O tai juk yra puiki proga su nauju užsidegimu, pasisemiant jėgų vie-

nas iš kito, užsimoti kovai už tiesą, užsibrėžiant planus ištisiems metams, iki kito sąskrydžio.

Kaip matome, nei gedulas, nei viltis, nei atleidimas Lietuvos priešams dar nepastatė tinkamo paminklo komunizmo aukoms. Dėl lietuvių tautos išskirtinai heroiško istorinio pasipriešinimo tironijai, toks paminklas veik privalomas kaip įspėjimas visai žmonijai.

Gedulas ir Viltis neišsivadavo iš Vilniaus KGB rūmų rūsio ten nužudytų politinių kalinių, partizanų, įvairių rezistentų veik 1,000 palaikų. Tautos didvyrių ir didmoterių kaulai tūno lyg malkos, sukrautos poroje kalėjimo kamerų. Gyvi išlikusieji - išėjo, o nužudytieji, taip ir liko įkalinti. Nejaugi jie nėra užsitarnavę laidotuvių maldų ir linkėjimų- “Ilsėkitės ramybėje Šventoje Žemėje Lietuvos, kurią jūs taip mylėjote”?

Tą jau keltą klausimą taikliai vėl iškėlė Antanas Terleckas - *Laisvame laikraštyje* (2003 gegužės 22, Nr. 11), atvirame laiške prez. Rolandui Paksui. Tikėtina, kad ir kiti rezistentai prisidės prie iššūkio įvairioms su tautos didvyrių kaulų išvadavimu iš KGB rūsio įstaigoms ir institucijoms.

Teko girdėti įvairių to įkalinimo užtęsimo pateisinimų. Esą - pirmiau reikia suprojektuoti tinkamą paminklą. Ateis eilė ir paminklui. Bet - ar nereikėtų pirmiausia pagaliau pagarbiai palaidoti tuos kaulus?

Esą - negalima juos pagarbiai laidoti, nes jų tarpe gali būti ar yra “žydšaudžių” kaulų. A. Terleckas teisingai nurodė, jog buvusiuose nacių konclageriuose guli kaulai ne vien žydų. Ten yra ir kitų tautybių aukų ir dargi įvairaus nusikaltėliško elemento kaulų. Tačiau ant visų paminklų ir žydai ir kiti deda vainikus.

Pagaliau, jei pradėsime rūšiuoti nužudytųjų kaulus, kas nors gali sugalvoti laidotuvių užtęsimą pateisint reikalavimu, kad būtų išaiškinta, kurie yra nužudyti lietuvių, kurie nužudyti rusų, kurie nužudyti žydų ar kitų tautybių NKVD-istų ar KGB-istų žudikų.

Atrodo būtų jau metas išlikusioms komunizmo aukoms ir visiems aukas bažnyčiose, prie kryžių ar minutės tyla renginiuose pagarbiai minintiems šventai supykti ir pareikalauti tiesos ir teisingumo.

Tiesa ir teisingumas kada nors laimės, žinoma. Vienok norint, kad jis laimėtų mūsų akyse, privalome įdėti mums privalomų pastangų įnašą į veiklą.

Tad griebkime su tuo tiesioginiai ar netiesioginiai susijusius Respublikos pareigūnus už politinių atlasų ir kratykime tol, kol bus atkreiptas jų dėmesys mūsų tautos didvyrių pagarbai. Išvadavus aukų kaulus iš KGB rūsių, ateis eilė ir visoms pasipriešinimo tironijai aukoms paminklui.

Vilius Bražėnas

TARPTAUTINIŲ ĮVYKIŲ APŽVALGA

Atkelta iš 2 p.

Paskutinėje spaudos konferencijoje reporterių klausinėjamas JAV prezidentas Bush pasakė, kad jis “gerbia” homoseksualius asmenis, tačiau santuoka ar vedybos gali būti tarp vyro ir moters. Tą reikėtų pabrėžti ir įstatymuose, pasakė prezidentas.

- **Pietų Afrikoje** iškilmingai buvo paminėtas buvusio prezidento Nelson Mandela 85-asis gimtadienis. Jam padovanotas sąsiuvinys su daugelio pasaulio garsių žmonių įrašais-sveikinimais. Labai draugišką kalbą pasakė buvęs JAV prezidentas Clinton, pabrėžęs Mandelą kaip Dievo dovaną Afrikai ir pasauliui.

- **Somalijoje** vėl iškilo susirėmimai tarp dviejų genčių. Šalis jau nuo 1991 m. neturi pastovios vyriausybės. Paskutinėse kovose žuvo 40 žmonių, sužeista 90.

- **Izraelio** premjeras Ariel Sharon, apsilankęs Washingtone, nepažadėjo sustabdyti savo saugumo sienos statybos. Prezidentas vadino tą statybą “problema”, tačiau pritarė

premjerei, kad palestiniečiai privalo sustabdyti savo teroristų veiklą.

- **Saudi Arabijos** saugumo tarnyba įsižeidė, kai JAV Kongrese pasigirdo priekaištai, kad S. Arabija padėjo teroristams, planuojant 2001 rugsėjo 11-tos dienos išpuolius New Yorke ir Washingtone.

- **Liberijos** sukilėliai užėmė antrąjį didžiausią Liberijos miestą Buchanan. Kaimyninė Nigerija pažadėjo atsiųsti taikos priežiūros jėgas ir JAV pažadėjo skųstis Jungtinėse Tautose, kuri organizuoja priežiūros kariuomenę.

- **Turkijos** užsienio reikalų ministras Abdulla Gul atvyko Amerikon tartis dėl turkų kariuomenės dalyvavimo Irako priežiūros daliniuose. Turkai tik atsisakė veikti kurdų apgyventuose rajonuose Irako šiaurėje. Dar neaišku ar JAV priims Turkijos kariuomenę.

- **Prancūzijos** pietuose kilęs miškų gaisras nužudė keturis turistus. Vietinis gyventojas apkaltintas dėl miškų padegimo.

- **Peru** vyriausybė oficialiai pareikalavo perduoti Japo-

nijoje gyvenantį buvusį Peru prezidentą Alberto Fujimori, kaltinamą žmonių grobimu ir kitais žmogaus teisių laužymais. Spėjama, kad Japonija atsisakys perduoti kaltinamąjį.

- **Kambodijos** balsaviuose didelę galimybę laimėti rinkimus turi Liaudies partija, tačiau ir ji vargiai galės surinkti dviejų trečdalių daugumą parlamente, kuris keistų ir tvirtintų įstatymus. Galimas daktas, kad kambodžiečiai bus valdomi koalicijos.

- **Amerikoje**, statistikos žiniomis, daugiau žmonių sėdi kalėjimuose. Teisingumo departamentas skelbia, kad pernai kalėjimuose gyveno 2.2 milijono žmonių. Vienas iš dešimt juodųjų gyventojų tarp 25 ir 29 metų gyvena už grotų. Pagal valstijas daugiausia turi kalinių Louisiana. Vienam šimtui tūkstančių valstijos piliečių tenka 794 kaliniai.

- **Kubos** diktatorius Fidel Castro revoliucijos sukakties proga pasakė ilgą kalbą, kurioje piktai puolė Europos Sąjungą, kuri galinti pasilaikyti ekonominę paramą Kubai, nes kišasi į jos reikalus.

Ansamblų vakaro “Virsmo spalvos” Kalnų parke akimirka.

Vytauto Klorio nuotr.

OKUPACINĖS PRAEITIES EGZEMA

Lyginant su Izraeliu, tai Lietuva, Latvija ir Estija jau labai, labai santūriai laikosi XX-ame amžiuje joms padarytų skriaudų bei tarptautinio masto nusikaltimų istorijoje. Iš kitos pusės, dabartinė Rusija atkakliai purtosi bet kokios atsakomybės už savo sovietinės eros veiksmus, tačiau dažnomis progomis šias tris Baltijos šalis ir toliau traktuoja savanaudiškų interesų šviesoje. Čia, aišku, geopolitinės ir tarptautinės padėties išdava: Izraelį visaip remia JAV, plius Izraelis turi atominę bombą; Baltijos šalių pašonėje tūno didelė, toms šalims pavojinga valstybė, su kuria visas pasaulis nori geruoju gyventi. O kas gali pasakyti, kaip reikalai rutuliuosis ateityje?

TEISŪS ESTAI

Nors ir santūriai laikantis, istorijos nevalia “šluoti po kilimėliu”. Štai, šių dienų pavyzdys iš Estijos. Valio estams!

Jau vasaros pradžioje buvome girdėję, kad birželio 27 Taline bus atidarytas Estijos Okupacijų muziejus, savo tematika apimantis 1940-1991 laikotarpį. Sovietų ir vokiečių okupacijų metu Estija prarado penktadalį savo gyventojų. Muziejaus steigimą bei pastato statybą rėmė specialūs fondai, estų išeivija Vakaruose bei Estijos valdžia. Muziejaus tikslas: telkti dokumentaciją ir tirti šio laikotarpio istoriją, palaikyti aukų atminimą (atminimo reikalą palyginkime su Izraelio politika!). Daugelį muziejaus eksponatų galima pamatyti interneto tinklapyje www.okupatsioon.ee. Šiaip gi daugiau duomenų apie muziejų galima gauti iš vieno pagrindinių muziejaus fundatorių, Kistler-Ritso Estonian Foundation, muuseum@okupatsioon.ee.

Kaip manote, kas atsitiko? Ogi Rusijos Užsienio reikalų ministerija pareiškė protestą

Antanas Dundzila

dėl panaudoto “sovietų okupacijos” termino ir Reicho bei Sovietų Sąjungos režimų suliginimo! Liepos 17 į protestą atsiliepė Estijos demokratinių organizacijų bendradarbiavimo kolektyvas: “...šiuo patvirtiname, kad nusikaltimų prieš Estijos žmones sovietinės okupacijos metu neįmanoma ištrinti iš atminties... Kolektyvas sutinka su Rusijos Užsienio reikalų ministerija, kad neįmanoma suliginti Vokietijos Reicho ir Sovietų Sąjungos okupacijų - sovietinių nusikaltimų aukų skaičius yra daugiau negu dešimt kartų didesnis už vokiečių įvykdytus nusikaltimus.”

Dabartinė Rusijos pažiūra į savąją XX a. istoriją yra epizodinė ir nenuosekli, teigia David Satter (naudotasi 7/18/03 Mari-Ann Kelam e-biuleteniu, AD). Rusijoje užsimerkiama į buvusius gulagus ir masines represijas - kad visa tai buvo sovietinės sistemos pagrindu, pareikalavusiu begales nekaltų aukų. Taip pat Rusijoje nematyti rimtesnių pastangų tirti sovietinę ideologiją, nebandoma statyti prie tos pačios sienos sovietinį komunizmą šalia vokiečių nacizmo.

YRA BAUGINANČIŲ PAVYZDŽIŲ IR IŠ KITŲ SRIČIŲ

Jau prieš dvejus metus Vašingtone vykusioje AABS baltų konferencijoje demografas Murray Feshbach lygino didžiulius pasikeitimus Rusijos gyventojų skaičiuose, gimimuose, mirtingume, migracijoje, užkrečiamose ligose ir kituose reiškiniuose. Štai, prelegento bomba: skaičiuota, kad Rusijos gyventojų skaičius dėl čia suminėtų priežasčių smarkiai sumažės. 2020-2050 metų laikotarpyje, skaičius gali nukristi nuo 146 mil. iki 120, gal net iki 100 milijonų žmonių! Toks didelis gyventojų

skaičiaus pasikeitimas turės įtakos Rusijos ekonomikai, pramonei, sveikatingumui, kariuomenei ir, tuo pačiu kaimyninėms šalims.

Dabar skaičiuojama, kad 1992-1994 laikotarpyje gyventojų mirtingumas pašoko net du su puse karto. Teigiama, kad, jei toks mirtingumas tęsis, o gimimų skaičius nepadidės, tai po 80 metų Rusija teturės tik pusę dabartinio gyventojų skaičiaus, t.y. 73 milijonus. Toks gyventojų skaičius Rusijos plotuose padarys gyvenimą sunkiai įmanomu. Kas nors, kur nors, koku nors būdu gali sprogti. Dar sovietiniais laikais sovietai bijojo savo skaičiais sparčiai daugėjančių kiniečių...

KAIP “RINKO” MEDŽIAGĄ RUSŲ SAUGUMIEČIAI

Ypač Lietuvos politiniu gyvenimu besidomintis, savaitinis *Atgimimas* beveik reguliariai dabar spausdina Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro (Vilniuje veikiančio LGGRTC) paruoštus straipsnius. Tipiškai tai, maždaug vieno puslapio apimties rašiniai okupacijos, trėmimo ar rezistencijos temomis. Š.m. liepos 18 d. numeryje spausdintas iliustruotas rašinys apie pokario Lietuvą rusų saugumiečių akimis. Prieš kelis metus Rusijos televizijos žurnalistai lankėsi Lietuvoje, rinko medžiagą dokumentiniam filmui apie pokario laisvės kovas Lietuvoje, Latvijoje, Estijoje ir Ukrainoje. *Atgimimas* straipsnį iliustravo dviem nuotraukomis, kurių vienoje - pokario laikais išrinkti karių grupė, o antroje - jau šiais laikais išsižergę, medaliuoti sėdi šeši seniai, MGB veteranai.

Straipsnio tema imponuojanti, tačiau pats rašinys blankus. Gal pats ryškiausias dalykas - kad (1) tokią medžiagą Lietuvon atvykę rusai rinko, tačiau (2) jos savo filmų cikle ne-

VILNIAUS MERAS KRITIKUOJA “LIETUVOS DUJŲ” PRIVATIZAVIMĄ

Vilnius, rugpjūčio 7 d. (ELTA). Liberalų ir centro sąjungos pirmininkas, Vilniaus meras Artūras Zuokas prognozuoja, kad kairiųjų Vyriausybės vykdomos bendrovės “Lietuvos dujos” privatizavimo pasekmės skaudžiai atsilieps daugeliui Lietuvos gyventojų. Jo nuomone, pirmuosius šaliai nenaudingo privatizavimo rezultatus greit pajus ir paprasti žmonės, nes gamtinių dujų tiekėja “Dujotekana” dėl jai palankių Algirdo Brazausko vadovaujamos Vyriausybės sprendimų jau pradėjo branginti šį kurą šilumos paslaugas teikiančioms bendrovėms.

A. Zuokas apgailestavo, kad šių metų liepos 9 d. Vyriausybė, tikėdamasi, kad Rusijos bendrovė “Gazprom” padidins siūlomą kainą už jai parduodamą “Lietuvos dujų” akcijų paketo dalį, panaikino dujų kainų reguliavimą didžiausiems jų vartotojams - šilumos tiekėjams. Tai buvo padaryta, anot jo, nepaisant to, kad reguliavimo sistema veikia visose Europos Sąjungos valstybėse (išskyrus Vokietiją) ir finansiškai nukentės daugelis Lietuvos gyventojų. A. Zuokas pažymėjo, kad šių metų birželio 26 d. ES paskelbė direktyvą, kuria nurodo valstybėms narėms įvesti gamtinių dujų kainų reguliavimą, jei valstybė turi vienintelį dujų tiekėją arba importuotojas užima dominuojančią padėtį rinkoje.

“Tokiu būdu vykdomas “Lietuvos dujų” privatizavimas daugeliui gyventojų atsilieps taip pat skausmingai kaip ir “Lietuvos telekomo” pardavimas”, - pridūrė Seimo Liberalų ir centro frakcijos seniūnas Eligijus Masiulis.

A. Zuoko teigimu, 2002-aisiais už 1000 kubinių metrų dujų šilumos tiekėjai turėjo mokėti iki 326 litų, tačiau metų pradžioje, atsižvelgiant į nepagrįstą maksimalią kainą Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija ją sumažino iki 304 lt, o birželį - iki 289 lt. Liepą Vyriausybei panaikinus kainų reguliavimą ji pradėjo didėti ir nuo rugpjūčio už 1000 kub. m dujų jau prašoma 310 litų. Pasak A. Zuoko, nevaržomos monopolisto statusą turinčios “Lietuvos dujos” ir tarpininkė “Dujotekana” ateityje kainas galės vėl didinti. “Dėl to Lietuvos vartotojai kasmet dujoms išleis keliasdešimt milijonų litų daugiau. Mus stebina toks Vyriausybės elgesys. Ji negirdi net daugybės Lietuvos miestų ir rajonų merų, tarp jų socialdemokratų, atakuojančių Vyriausybę raštais dėl sveiku protu nesuvokiamo jos sprendimo, - sakė A. Zuokas. - Labai gaila, kad atskirų bendrovių interesai socialdemokratams tapo svarbesni už žmonių interesus”.

E. Masiulio ir A. Zuoko teigimu, didžiausia opozicinė frakcija parlamente parems Socialdemokratų frakcijos atstovų V. Andriukaičio, S. Burbienės ir A. Butkevičiaus parengtą Gamtinių dujų įtatyto pataisą, kurioje numatyta įvesti šilumos tiekėjams parduodamų gamtinių dujų kainų reguliavimą. Savo pareiškimais tokią įstatymo pataisą jau parėmė 30 Lietuvos savivaldybių merų, vartotojų teises ginančios organizacijos, Energetikos taryba.

Liberalų ir centro sąjunga reikalauja Vyriausybės paaiškinti, kodėl “Lietuvos dujų” privatizavimas vykdomas, nepaisant Lietuvos interesų, kodėl “Lietuvos dujų” akcijos investuotojams parduodamos tris kartus pigiau, nei jos kainuoja Nacionalinėje vertybinių popierių biržoje?

Liberalų ir centro sąjungos vadai yra pasiruošę ginti pirmiausia valstybės, jos piliečių ir eilinių vartotojų interesus.

panaudojo. Matyt, Lietuvoje nieko sau norimo ar tinkamo nerado. Ryškesnių duomenų ar rusų išvadų *Atgimime* taip pat neradome. Nieko nepatyrėme apie korespondentų metodiką, susitikimus (turbūt LGGRTC-o suorganizuotus?) su Lietuvos žmonėmis, gal apsilankymą bent Vilniaus buv. KGB rūmuose ir kt. Straipsniui gal reikšminga baigiamoji mintis, kurią ištisai pacituosime: “*MGB-KGB karininkai savo prisiminimuose mini, jog visiems jų bendradarbiams, pokario Lietuvoje kovojusiems su buržuaziniais nacionalis-*

tais’, buvo pripažintas Antrojo pasaulinio karo veterano statusas. Tad netgi represinės sovietų struktūros netiesioginiai sutinka, jog Lietuvoje vyko partizaninis karas ir buvo įvykdyta mūsų šalies okupacija bei aneksija.” LGGRTC-as neabejotinai žino, kiek tokių represinių struktūrų veteranų dar ir šiuo metu gyvena Lietuvoje ir gauna pensijas. Kodėl, pvz., partizanų vadą A. Ramanauską - Vanagą į saugumo rankas įdavęs kaunietis A. Urbonas dar ir dabar teismo nepalytėtas, laisvas vaikšto?

LIETUVIŲ RADIO PROGRAMA girdima pirmadieniais 9:30-10:00 val. vak. iš WPAT stoties 930 AM banga.

Dėl pranešimų ir skelbimų kreiptis dr. Giedrė Kumpikas, 82-32 Bell Blvd., Hollis Hills, NY 11427. Tel. (718) 776-1687. Fax: (718) 479-8923. E-mail: LithNY@AOL.com arba amberwings@mac.com

TALKA LIETUVOS MOKYKLOM

Julius Veblaitis

Šiomet bus trylikta vasara po Nepriklausomybės atgavimo kai American Professional Partnership for Lithuanian Education (A.P.P.L.E.) t.y. Amerikos mokytojai į talką Lietuvos mokyklai, vėl vyko į Lietuvą. Bendrijai vadovaujantys nariai suvažiavę planavo ateinančios vasaros kursus Lietuvos pedagogams. Planavimo sesijos kasmet vyksta vis skirtingose vietovėse. Šį kartą A.P.P.L.E. vadovė dr. Katie Dunlap mus pakvietė į Socialinės rūpybos fakulteto patalpas, esančias University of Chapel Hill, North Carolina valstijoje. Čia kovo 4-6 dienomis vyko intensyvūs pokalbiai. Dalyviai atvyko net iš 12 valstijų, iš įvairių universitetų ir mokyklų. Jei šiauriniame ir rytiniame pakrašty mes dar nebuvom atsikasę nuo sniego pūgos, tai North Carolina mus pasitiko savo nuostabia žaluma ir akį veriančia dangaus mėlyne. O dar atsitiko ir taip, kad būsima vadovė 2004 metams, Irene Ross, dėl sniego audros iš Toronto atvykti taip ir nebepajėgė.

Kiekvienų metų pradžioje A.P.P.L.E. vadovė ar vadovas keliauja į Lietuvą pasitarti su Švietimo ir Mokslo ministerijos pareigūnais apie jų poreikius ir apie tai, kokių specialistų jie labiau pageidauja. Į ministerijos norus yra dėmesingai atsižvelgiama.

Sukalbėjusi maldą dr. Dunlap pirmiausiai paprašė, kad kiekvienas dalyvis pasisakytų kaip geriau padėti Lietuvos mokyklom ir kokia turėtų ten būti švietimo plėtotės ateities vizija. Ji pati pabrėžė, kad šios vasaros kursų tema turėtų būti: socialinis darbas mokykloje ir bendravimas tarp mokytojų ir vaikų tėvų. Kaip žinoma, iš Lietuvos vis ateina žinios apie gasdinantį savižudžių tautos įvaizdį. Tai daugiausia yra dėl didėjančio ir pražūtingo alkoholizmo, ypač kaime. Nemažai vaikų ir auga tokiose šeimose. Tai nenuostabu, kad ir vaikų savižudybių skaičius vis plinta. Psichologai teigia, kad per 50 sovietų okupacijos metų yra likęs kažkoks mistiškas “alkoholio būtinumo” palikimas.

Šiame suvažiavime dalyvavo ir viena pagrindinių A.P.P.

Pasaulio lietuvių šventė Vilniuje. Šokių dienos “Gyvybės žalias medis” koncerte pasirodė ir jauniausi lietuviai šokėjėliai. Vytauto Klierio nuotr.

L.E. bendrijos steigėjų Vaiva Vėbraitė. Ketverius metus ji praleido viceministrės pareigose Lietuvos Švietimo ir mokslo ministerijoje. Ji taip pat keletą kartų atstovavo Lietuvą įvairiuose tarptautiniuose švietimo forumuose. Ji pateikė nemažai įdomių minčių ir patarimų. Vykstant švietimo reformai Lietuvoje, jau pastebimi ir jos poslinkiai: puoselėjimas žmogaus fizinės, psichinės ir dvasinės raidos, o taip pat ir sudaromos sąlygos individualybei atiskleisti. Būtina ugdyti asmenybę gimtajai kul-

tūrai ir paruošti žmogų darbinei bei profesinei veiklai. Buvęs A.P.P.L.E. vadovas dr. Phil Taylor savo pranešime pastebėjo, kad praeitais metais kursuose dalyvavo 1,120 Lietuvos pedagogų. Paskaitos vyko įvairių disciplinų srautuose. Kai kurie dėstytojai, kaip pav. prof. dr. Karl Janowitz iš Temple ir dr. Phil Taylor ir Floridos universitetų, per metų metus vykdami į Lietuvą, yra tapę nuolatiniais A.P.P.L.E. šeimos nariais.

Šią vasarą liepos mėnesį buvo dėstomos šių disciplinų paskaitos: bibliotekos mokslo,

matematikos, religijos ir etikos, socialinės rūpybos ir pagalbos vaikui patyrus netektį, anglų kalbos, kūrybinio rašymo, vadybos, vaikų su negalia integravimo į bendras ugdymo klases, specialiosios pedagogikos, pradinių ir vidurinių mokyklų mokytojų, literatūros, istorijos, žemės ūkio ir kompiuterinio raštingumo. Šioje vietoje reikia pastebėti, kad Amanda ir Algirdas Mulioliai per eilę metų buvo ir tebėra pagrindiniai A.P.P.L.E. kompiuterinio raštingumo pionieriai.

(Nukelta į 6 p.)

Dr. Algimantas LIEKIS

MES - LIETUVIAI: KOVOS IR VILČIŲ METAIS

(1988 - 1990 M.)

XIV

SSRS visais laikais pirmiausia negailestingiausiai būdavo susidorojama su tais, kurie paskėsindavo į SSKP “nekaltybę”. Tad V. Sevrukas buvo suimtas, ilgai tardytas ir uždarytas į psichiatrinę ligoninę. Garbė jam, kad nieko iš savo bendraminčių neišdavė. Reikalaujant užsienio lietuviams 1974 m. jam leista emigruoti į JAV.

Eurokomunizmo idėjos buvo sulaukusios nemaža dėmesio ir pagrindžio spaudoje, pirmiausia prokomunistinio tipo *Perspektyvose*; jose 1977-1978 m. daug rašyta apie pagrindinę Lietuvos komunistų sąjungą, judėjimo dėl Lietuvos išstojimo iš SSRS komitetą, kūrusį planus, kaip panaudoti SSKP Lietuvos partinę organizaciją, vietos valdžią Lietuvos labui. Tačiau tų metų tiek pagrindžio spaudoje, tiek bendraminčių diskusijose (jose yra tekę ne kartą dalyvauti ir šių eilučių autoriui) dar nebūdavo drįstama iš esmės pažvelgti į SSKP, į jos teorinius pamatus. Tik nuo 1986 m. SSRS prasidėjus minėtai pertvarkai, kiek atleidus demokra-

Grupė Tikinčių teisių katalikų komiteto narių prie sergančio kun. K.Garucko (kairėje) - kun. V.Vėlavičius, kun. A.Svarinskas, kun. J.Zdebskis ir nežinomas (apie 1979 m.).

tijai varžtus, vis drąsiau vėl pradėta kalbėti apie būtinumą reorganizuoti Lietuvos partinę organizaciją į savarankišką - “nacionalinę” partinę organizaciją. Nuo 1988 m. pavasario šių eilučių autorius drauge su dailininkais A.Beinoravičiumi, G.Kazimierėnu iš pradžių gana slaptai ėmė rengti tokios savarankiškos LKP programą. “Svarbiausias savarankiškos LKP tikslas - atkurti nepriklausomą, demokratinę Lietuvos valstybę”, - buvo įrašyta tos programos projekte. Dar daugiau, išbraukėme visas **marksistines - leninines dogmas, kuriomis kaip tik visur ir visada rėmėsi SSKP ir jos padalinys LKP: proletarinio internacionalizmo, “vadovaujančiojo vaidmens visuomenėje”, “demokratinio centralizmo”, “klasikinio požiūrio į visuomenę”, “revoliucinio metodo pirmumo prieš evoliucinį”, “bendraliaudinės nuosavybės”** ir kitų marksizmo-leninizmo “vertybių”, jo “kertinių akmenų”, buvusių ir atrama visai tai totalitarinei SSRS valstybei. Kėsintis į SSKP pamatus buvo rizikinga ne tik dėl to, kad SSKP buvo milžinė, kuri varė dan savo autoriteto, “vienybės” buvo sunaikinusi tūkstančius reformatorių, bet ir dėl to, ar tai nebeviltiška. Ar reorganizuota LKP pakeis savo prigimtį? Ar

tomis reorganizacijomis ta partija, tiek daug nusikaltusi lietuvių tautai ir Lietuvos valstybei, nebus tik sustiprinta?

LKP turėjo per 210 tūkst. narių. Nukreipus tokią partiją dirbti tautos, Lietuvos labui, būtų galima daug pasiekti, juo labiau, kad vilčių teikė ir tai, jog daug tai partijai priklausiusių laikė save ne komunistais, o tik nariais, įstojusiais, kad apsisaugotų nuo kagėbistų persekiojimų, pasiektų aukštesnio posto, mokslinio laipsnio ar vardo. 1988 m. LKP jau buvo per 70% lietuvių, kurių daug kas norėjo savo tautai gero ir svajojo apie Lietuvos valstybingumo atkūrimą.

Bene vieną pirmųjų minčių, kad reikia reorganizuoti LKP, teko viešai išsakyti šių eilučių autoriui 1988 m. birželio 15 d. tuometiniame *Komjaunimo tiesos* laikraštyje išspausdintame straipsnyje, esą, laikas baigti, kad Kremlius skirtų Lietuvai LKP CK sekretorius - generalgubernatorius. Tas straipsnelis sukėlė tikrą audrą tuometiniame LKP CK. Sekretorius N.Mitkinas, pasikvietęs autorių, pagrasino, kad greitai būsiąs išvytas iš Istorijos instituto, bus atimtas istorijos daktaro diplomai, mat taip teigdamas straipsnyje, įrodąs, jog visai neišmanąs istorijos.

(Bus daugiau)

A.L.T.S. Chicago skyriaus gegužinėje liepos 20 dieną. Prie tautininkų stalo iš dešinės: A.L.T.S-gos pirm. P. Buchas, I. Kriaučeliūnienė bei malonūs svečiai.

TALKA LIETUVOS
MOKYKLOM
Atkelta iš 5 p.

Jie abu, tiesiog misionierišku ryžtu, kasmet daugiau nei kas kitas laiko praleidžia Lietuvoj dirbdami su kaimo mokytojais. Tai jie atlieka daugiausia žiemos mėnesiais. Dažnai jie yra paaukoję kompiuterių įrangai iš savo asmeninių lėšų.

Stovykla Šventojoje
Nemažai dėmesio bus skiriama “Vilties” stovyklai pajūryje - Šventojoje, kur bus dirbama su sutrikusio intelek-

to vaikais, dalyvaujant ir tų vaikų tėvams bei jų mokytojams. Ne paslaptis, kad sovietinės okupacijos metais valdžios režimas į tas problemas nedaug kreipė dėmesio, o jas nuo visuomenės net ir slėpė. Tokiuose internetuose vaikams, kaip pasakojo ten dirbė, buvo taikomi išsireiškimai, kad tie vaikai esą silpnapročiai idiotai, glušai ir t.t. Atseit jau nurašyti į nuostolius. Psichologų senai yra įrodyta, kad visai nieko nesugebančių vaikų nėra. Dirbant su paskatinimu ir didele mokytojų kantrybe, jie daug ko išmoksta. Tokioj stovykloj praeitą vasarą

dirbo specialistai: Myra Goodwin, Ritonė Rudaitienė, Vitas Underys, Ilona Laucienė ir kiti. Vitas pateikė gan įdomiai paruoštą tos stovykos darbo vaizdajuostę.

Atvykus ir “įsikūrus” viešbutyje penktadienio vakare George ir Kim Gottfried mums užleido savo namus užkandžiams ir pabendravimui. Sekančią dieną, po intensyvos dienos darbų krūvio mūsų bičiulis prof. dr. Gary Schaffer su ponia mus pasikvietė į savo didžiulius namus vakarienei. Dr. Schaffer su A.P.P.L.E. prieš keletą metų,

berods, Utenoje dėstė kursus ir buvo atsivežęs savo simpatingą dukrą studentę, kuri visiems lektoriams buvo noriai paslaugi. Jų erdviuose namuose patyrėme taip vadinamą pietietišką vaišingumą. Viskas buvo būdinga pietietiškam skoniui. Jų svečių kambaryje puikavosi didžiulis koncertinis fortepijonas. Kas norėjo - galėjo išmėginti ir savo piršteliu.

Sklandesniam planų derinimui A.P.P.L.E. Vilniuje turi savo vietinę pedagogę ir ryšininę Ramutę Zemionienę. Paprastai A.P.P.L.E. kursų bazė įsikuria Vilniaus Pedagoginės Raidos Centre Baltupiuose, tačiau paskaitos šiemet dar vyks ir penkiose rajoninėse mokyklose. Kaune jau 13 metų labai sėkmingai su A.P.P.L.E. darbuojasi dr. Karl Janowitz su Vytauto Didžiojo Universiteto prof. dr. Algirdu Grigoniū.

Kadangi A.P.P.L.E. dėstytojai dirba savanoriškai be algų, tai organizacijos gyvybė ir laikosi tik aukų pagrindu. Jos ateina iš narių mokesčių, Amerikos

lietuvių, taip pat amerikiečių ir lietuviškų fondų geros valios. Beje, kasmet dar surenkam \$20,000 nedidelėms kursų dalyvių mini stipendijoms. Kai dalyvių susidaro apie 1000 ar daugiau, tai vos-ne-vos kursams pasibaigus galime išmokėti kiekvienam po 100 litų. Žinoma, labai dėkingi gavėjai yra prašomi kiekvienam aukotojui parašyti po padėkos laiškutį. Amerikos ambasada Vilniuje taip pat A.P.P.L.E. paaukojo \$6,000. Ambasadorius su žmona paprastai visada dalyvauja kursų atidaryme, o kartais ir jų uždarymuose.

Sekmadienį iki pietų dar vyko direktorių administracinių reikalų posėdis. Po pietų St. Thomas Moore bažnyčioje buvo pamaldos. Klebonas John G. Durbin anksčiau su A.P.P.L.E. vykęs į Lietuvą ir tikybos mokytojų sraute dėstė religiją ir etiką. Jo parapija yra parėmusi A.P.P.L.E. aukomis. Tos aukos yra mielai laukiamos šiuo adresu: A.P.P.L.E., Box Office 617, Durham, CT 06422.

• **Sąrašė 300 įtariamųjų.** Turtingiausio Seimo nario Viktoro Uspaskicho artimųjų vardu registruota per 130 įvairios paskirties žemės sklypų. Tai paaiškėjo Specialiųjų tyrimų tarnybai (STT) pradėjus domėtis politikų išgytais sklypais. STT vadovas Valentinas Junokas po pokalbio su prezidentu Rolandu Paksu pranešė, kad įtariamųjų sąrašė yra per 300 asmenų - parlamentarų, jų patarėjų bei Seimo kanceliarijos darbuotojų. Pareigūnai tyrimo kol kas plačiau nekomentuoja.

Netrukus tarp dviejų didžiųjų karo laimėtojų - Sovietų ir JAV - pradėjo kilti nesusipratimai. Abu varžėsi dėl įtakos sferų Turkijoje, Graikijoje, Persijoje (dabartiniame Irane) ir Korėjoje. Pirmosios trys buvo išgelbėtos nuo komunizmo, o kad sulaukyti P. Korėją nuo palinkimo į kairę, Amerika jau 1947 metais nutarė savo kariuomenės iš ten neišvesti. Sovietai savo kariuomenę išvedė 1948 metais, bet paliko ten savo visą sunkiąją ginkluotę, įskaitant ir jų galinguosius T-34 tankus, o kraštą valdyti pavedė patyrusiam Stalino parengtam revoliucionieriui Kim II Sung, jau nuo 1932 metų pasižymėjusiam kovose prieš japonus prie Kinijos Mandžukuo sienos.

P. Korėjos prezidentu 1948 metais tapo Syngman Rhee, 70 metų amžiaus, bet 40 metų gyvenęs Amerikoje, baigęs Princeton universitetą, vedęs austrę. Tai buvo tikras Korėjos patriotas, bet atkaklus, užsispyręs ir linkęs į diktatūrą. Nemažiau diktatoriškas, žinoma, buvo ir Š. Korėjos vadas komunistas Kim II Sung. Abu vadai bandė kaip nors Korėją sujungti į vieną, bet, žinoma, tik savo paties valdomą. Vyko nuolatiniai vietiniai sukilimai, kruvini susirėmimai, neramumai, brutali kovos, kurios

jau 1949 metais kartais pavirsdavo pasienio prie 38-os lygiagrečės nemažo masto susišaudymais tarp komunistų ir pietiečių dalinių.

1950 metų birželio 25 dieną stiprūs Š. Korėjos daliniai, su Stalino palaiminimu, kuriam tik ką buvo nepasisekusi 1948/49 metų Berlyno blokada, peržengė sieną, sutikdami gana ryžtingą, bet silpną pietiečių pasipriešinimą. Prezidentas Truman, nelaukdamas nei Kongreso pritarimo, tuojau nutarė veikti, ir teikti P. Korėjai pagalbą. Tačiau pirmieji amerikiečių sausumos kariuomenės daliniai suėjo į sąlytį su prieš besiveržiančiomis Š. Korėjos divizijomis tik liepos 3 dieną prie Osan miesto, 20 mylių į pietus nuo Seoul. JT Saugumo taryba pritarė Amerikai ir netrukus prie jos prisidėjo Anglijos, Kanados, Turkijos, Australijos, Filipinų ir kiti mažesni (iš viso 15 valstybių) daliniai. Tuo metu sovietų diplomatai, nesėkmingai bandę į JT organizaciją įvesti tik ką 1949 metais tapusią komunistinę Kiniją, kaip tik boikotavo Saugumo tarybą,

taip kad sovietų turėta veto teisė negalėjo būti panaudota. Karas prieš Š. Korėją tapo plačia JT akcija, o ne vien Amerikos vedamu karu. Deja, dabartinė Amerikos akcija Irake tokio ar panašaus pritarimo nerado.

Tuo laiku aš Vokietijoje tarnavau Amerikos kariuomenėje. Atsimenu, kai mano kuopos vadas 1st Lt. James K. Rupert, kalbėdamas su manimi, juokėsi iš to komunistų puolimo, sakydamas: “We will drive those ‘gooks’ to the sea in no time at all”. Žinojau, kad Amerika labai galinga, o apie Korėją tuomet turbūt ir nebuvau daug girdėjęs, tai su savo vado nuomone mielai sutikau. Bet, kartu prisiminiau ir savo seniai mirusį tėvą, kuris man dar esant mažam, sakydavo: “Ir caras galvojo, kad japonus jis greitai sutvarkys, kai 1904 m. jis pasiuntė galingos Rusijos Baltijos jūros laivyną į Tolimuosius Rytus, kad tuos neužaugas japonus jie galėtų paprastai kepurėmis užmėtyti. O vis dėlto kas karą laimėjo? - Neužaugos japonai!”.

Išplaukiau į Ameriką ir po kurio laiko sužinojau, kad į Amerikos kariuomenę yra šaukiami ir neseniai jon imigravę “dipukai”, dar nei nesapnuoja apie JAV pilietybę. Man atrodo, kad pagal tarptautinę teisę tai būtų neteisinga, nors man asmeniškai problemos nebuvo, nes buvau jau keliais mėnesiais per senas būti kareiviu. Nemažai mano draugų pateko į kariuomenę, kai kurie net į Korėją. Vienas iš mano draugų ten ir savo gyvybę paliko.

Generolui MacArthur neleista laimėti

Pirmieji amerikiečių daliniai buvo jauni, nepatyrę karo, nerūpestingi ir tinkamai neapmokyti Japoniją saugojantys “sargai”. Netikėtai užpulti, pietiečiai gynėsi kiek galėjo, bet ir su JT pagalba tik traukėsi, kol rugsėjo mėnesio pradžioje jie jau buvo išstumti beveik iš viso pusiasalio, besiginant mažame Pusan ir Taegu miestų fronto perimetre. Prie komunistų daug prisidėjo jų pasekėjų, partizanų, ir net moterų, kurios vaizdavo pabėgėles nuo karo. Amerikiečiams priartėjus, jos išsitraukdavo savo rūbuose paslėptus ginklus ir negailestingai skindavo taip netikėtai užklyptus karius. Žiaurumų ir masinių egzekucijų buvo iš abiejų pusių.

Kai padėtis atrodė beveik beviltiška, ir kai buvo suskai-

čiuota, kad jau žuvo 4,000 amerikiečių karių, gen. Douglas MacArthur rugsėjo 15 pradėjo, jau turėdamas ir II-ojo pasaulinio karo patyrimo turinčių karių, giliai prieš užnugarį netikėtą ir labai sėkmingą Inchon uosto ir miesto invaziją. Puikiai suorganizuotas išsikėlimas leido jau po poros dienų atsiimti sostinę Seoul ir net peržengti Š. Korėjos sieną. Rytuose, prie Japonijos jūros, pietų korėjiečiai užėmė Š. Korėjos kariškai svarbų Wonsan uostą, o spalio 19 amerikiečių daliniai įžygiavo ir į Pyongyang, Š. Korėjos sostinę. MacArthur pritarė, kad “troops will be home by Christmas”. Spalio 26 priešakiniai daliniai pasiekė ir Yalu upės krantus, upės, kuri skiria Korėją nuo Kinijos milžino. Už 150 mylių dunksojo ir sovietų Vladivostokas. Bet Stalinas nutarė nesikišti, ir nerizikuoti didesnio karo. O lietuviai, ypač Lietuvoje, tuomet to labai laukė, nes tikėjo, kad Amerikos karas prieš sovietus atneš Lietuvai jau 10 metų trukusios okupacijos galą.

Kitaip su Kinija. Jau kitą dieną (spalio 27) pirmieji nedideli kiniečių vadinami savanorių daliniai persikėlė per tą pačią Yalu upę, ir susikibo su amerikiečiais ir kitais JT sąjungininkais.

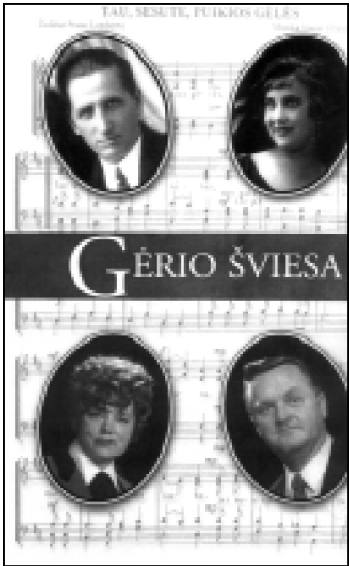
(Bus daugiau)

Aleksas Vitkus

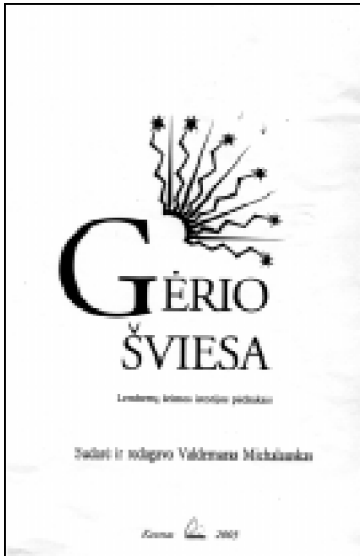
50 METŲ KAI PASIBAIGĖ KORĖJOS KARAS

II

“GĖRIO ŠVIESA”

Tai Lemberių šeimos istorija; gražiai išleista knyga (400 pusl.), beveik albuminio formato, viršely atspausdinti 4-rių šeimos narių portretai: poeto Prano Lemberio (1897-1967), kilusio iš Šakių apskrities, teisininko bei plačiai pasireiškusio visuomenininko, Lietuvos nuoširdaus patrioto. Po mirties jo palaikus sūnus iš Kalifornijos perkėlė į jo tėviškės - Paežerėlių kapines, ten pastatęs ir gražų paminklą. Knygos viršely - ir jo žmonos Monikos (Pinkevičiūtės) atvaizdas, taip pat sū-

naus Vitalio ir marčios Danutės Daukantaitės - Lembertie- nės (jau dabar mirusios).

Pranas Lemberas buvo notaru Kaune ir žymiai ilgiau Biržuose, kur paliko žymius pėdsakus.

Pasitraukus nuo komunistų invazijos, Pranas Vokietijos stovykloje reikšėsi ir dainos mene (turėjo gražų balsą, be to, buvo studijavęs ir muziką). Ten išleido du eilėraščių rinkinius.

Persikėlus už Atlanto, n lengvai kūrėsi Bostone, Mass., žymiai lengviau gyveno persikėlę (nuo 1964 m.) į Kalifor-

LOS ANGELES, CA

niją, Santa Monikos miestą. Po jo ankstyvos mirties, išleista kelios jo poezijos ir apie jo gyvenimą knygos.

Našlė Monika ir sūnus, inž. Vitalis įsteigė prie Kauno V-D. Universiteto, jaunimui lavinti Literatūrinę premiją, kuri sėkmingai pravedama jau daugiau nei 10 metų (500 dol. kasmet, vėliau sumą Vitalis padidino iki 1,000 dol. kasmet).

Vitalio Lemberio mokyklos Biržuose draugas - filologas Valdemaras Michalauskas (ir kiti Lemberių draugai bei giminės) sumanė išleisti įvairių autorių, Lemberius pažinusių, straipsnių knygą, kuri šiemet Kaune ir atspausdinta. Knyga pavyzdingos išorės ir įdomi turiniu iš poeto Pr. Lemberio gyvento laikotarpio.

Knyga bus platinama labdaros tikslais. Gaunama pas V. Lemberių, 716 - 23 Str., Santa Monica, CA 90402. “Gėrio šviesa” spaudė Morkūno ir Co. spaustuvė, leidykla “Naujasis lankas”, Kaunas, 2003 m. Dail. Marius Lavadskis. Tiražas 2,000. Sudarytojas ir redaktorius - Valdemaras Michalauskas.

Alė Rūta

CLEVELAND, OH

JIE SUMAINĖ AUKSO ŽIEDUS

Liepos 19 d. Clevelande Amasa Stone koplyčioje (Case Western Reserve U-te) Šv. Jurgio parapijos klebono kun. Juozo Bacevičiaus buvo sutuokti Debora J. Natkevičiūtė ir Žygintas Binkis.

Apeigos buvo pradėtos žengiant prie altoriaus su Schuberto Ave Maria preliudu. Jaunųjų motinos Judita Natkevičienė ir Zita Binkienė-Savickienė, prisimindamos jų vaikų mirusius tėvus - Arėją J. Natkevičių ir Rimgaudą Binkį, uždegė altoriaus žvakes.

Jaunųjų piršliai - Stasys ir Irena Petravičiai buvo atvykę iš Kalifornijos. Debra buvo atlydėta jos brolių - Jono ir Juozo Natkevičių. Pirmoji pamergė - Dana Natkevičiūtė - Rausmaniere, ją lydėjo pamergės - Beth Dittmar ir Debra Heilman. Pirmas pabrolis - Jerald Pruner, lydimas kitų pabrolių - Geoff Edwards, Randy Leoni ir Maxwell Thane. Gėles nešė Sarah Greene, o žiedus atnešė Eric ir Scott Pinter. Skaitinius skaitė Peter Grimm, Nolan Dylag ir Jake Pinter. Muzikinę palydą atliko pianistė Rose Labuda ir trimitininkas Larry Herman.

Sutuoktuvių apeigas pravedė kun. Juozas Bacevičius, kreipdamasis į jaunuosius, juos laimindais ir jiems apsi-keičiant žiedais bei uždegant vienybės žvakę. Jaunieji savo

pažadus tarė lietuvių ir anglų kalba. Užbaigta *Tėve mūsų* malda, anglų ir lietuvių kalbomis. Palaiminus visus šios šventės dalyvius, jaunieji nužygiavo prie durų, kur juos apspito sveikindami giminės ir bičiuliai. Iš- einant iš šventovės jaunieji nebuvo nubarstyti ryžiais, bet palydėti muilo burbuliukais - naujas šio krašto gamtosaugos ir švaros palaikymo pavyzdys.

Vakare buvo vaišės Case

Western Reserve u-to Thwing puošnioje salėje. Jos pradėtos abiem motinoms su patėviu Savicku pasitinkant jaunuosius - Deborą ir Žygintą Binkius su iš Lietuvos atvežta duona ir druska bei vyno stiklu. Apie tai svečiams paaiškino jaunosios teta dr. Giedrė Matienė.

Po to sekė tradiciniai sveikinimai, dovanų įteikimas, jaunųjų tortas ir jų pirmas šokis, bei skanios vaišės.

Kelias tolimas, bet mielas...

Linkime Debrai ir Žygintui ilgai kartu žengti gyvenimo keliu!

Ger. Juškėnas

Poetas Bernardas Brazdžionis su žmona Aldona. E. Katino nuotr.

BERNARDO BRAZDŽIONIO MIRTIES METINĖS

Sekmadienį, rugpjūčio trečią, Bernardo Brazdžionio šeima sukvietė Los Angeles lietuvių paminėti didžiojo mūsų tautos Dainiaus mirties metines. Šv. Kazimiero bažnyčioje parapijos klebonas Stanislovas Anušis ir svečias kun. Antanas Saulaitis celebravo iškilmingas šv. Mišias. Gražiai giedojo parapijos choras ir sol. Stasė Pautienienė.

Po apeigų dalyviai pakvieti salėn. Po skanių šeiminių Genovaitės Plukienės ir jos padėjų pagamintų vaišių, vyko minėjimo programa, kurią gražiai pravedė Velionio anūkė Dalytė Lovett. Į minėjamą iš Lietuvos atvyko aktorė Virginija Kochanskytė. Skoningai ir simboliškai papuoštoje scenoje garsioji žodžio menininkė deklamavo Bernardo Brazdžionio ir kitų poetų apie Brazdžio-

nį sukurtas eiles. Antrojoje programos daly mūsų filmų specialistas Paulius Jasiukonis, tik grįžęs iš Lietuvos, parodė susirinkusiems vaizduojamas liepos 11 ir 12 dienomis vykusių minėjimų Petrašūnų kapinėse, kur Bernardas Brazdžionis atsigulė amžinam poilsiui ir prie Poeto namų Kaune, kur buvo pašventintas jo paminklinis biustas. Abiejose vietovėse giedojo ir patriotines dainas dainavo jungtinis tremtinių-politinių kalinių ir Jėzuitų bažnytinis choras, deklamavo Lietuvos poetai ir kalbėjo valdžios atstovai bei kiti Poeto gerbėjai. Tinkamai šio iškilmingo Bernardo Brazdžionio mirties metinių minėjimo užsklandai aktorė Kochanskytė dar kartą išėjo scenon ir labai įspūdingai padeklamavo “Per pasaulį keliauja žmogus”.

Rūta Sakienė

ARGENTINA

ARGENTINOS LIETUVIŲ VEIKLA

Joninės. Birželio 22 d. įvyko ši tradicinė lietuviška šventė, kurią suruošė “Dobilo” ansamblis. Joje dalyvavo taip pat Lietuvių centro, Mindaugo ir Nemuno draugijų lietuviškų šokių ansambliai. Skanūs pietūs, lietuviška muzika, šokiai, linksma publika sudarė visiems geriausią išpūdį. Labai ačiū visiems!

89-tųjų metų SLA sukaktis paminėta liepos 6 d. Buvo šv. Mišios už mirusius narius Aušros Vartų parapijoje, po pamaldų prie parapijos kiemo kryžiaus padėtas gėlių vainikas ir tarti prisiminimo žodžiai. Liepos 13 d. vyko meninė programa ir kitų draugijų sveikinimai. Rugpjūčio 10 d. įvyko sukaktuviniai pietūs, šokiai, grojo orkestras.

SLA Kultūros reikalų komisijos veikla. 750 metų Lietuvos karaliaus Mindaugo karūnavimo sukakties proga birželio 29 d. dr. Alfredas Stanevičius skaitė paskaitą “Mindaugas - Lietuvos karalius. Lietuvos Valstybės konsolidavimas”.

Viešnia iš Urugvajaus. SLA valdybos pakviesta, birželio 21 ir 22 dienomis apsilankė ponja Marisa Blayeska-Leonavičienė, kuri Urugvajuje dėsto lietuvių kalbos kursus. Ji dalyvavo draugijos kalbos kursuose, pasidalindama mokymo patyrimu.

Lietuvių kalbos kursai šeštadieniais, yra dėstomi nuo 4 val. iki 7 val., padalinti į tris grupes.

Mišrus choras “Daina” repetuoja penktadieniais 8 val. Vadovauja prof. Henrikas Urbonas.

Šokių grupių repeticijos. Tautinių šokių ansamblis “Dobilas” susirenka šeštadieniais 5 val., vadovauja P. Santiago Butkus. Veteranų grupė repetuoja 7 val., vadovauja P. Marcelo Stanevičius. Mažųjų grupė “Dobiliukai” susirenka šeštadieniais, 4 val. Vadovauja Monika Gudauskienė ir Evangelina Varelaite.

LIETUVA IR PASAULIS

Į TAIKOS PALAIKYMO MISIJAS LIETUVA SIŪS DAUGIAU ŠAUKTINIŲ

Lietuvai išliekant aktyvia tarptautinių taikos palaikymo pastangų dalyve, į misijas bus siunčiama vis daugiau privalomąją karinę tarnybą atliekančių karių - savanorių.

Kaip BNS sakė Lietuvos kariuomenės vadas generolas majoras Jonas Kronkaitis, į tarptautinę taikos įvedimo Irake misiją, be profesinės tarnybos karių, pirmą kartą išsiųsta ir 20 pradinę privalomąją karo tarnybą atliekančių karių, kurie atrinkti savanoriškumo pagrindu - 3 iš Kunigaikštienės Birutės motorizuotojo pėstininkų bataliono ir 17 iš Lietuvos Didžiojo kunigaikščio Algirdo mechanizuotojo pėstininkų bataliono.

Be to, rugpjūtį į NATO vadovaujamą taikos palaikymo misiją Serbijos ir Juodkalnijos Kosovo provincijoje išvyks maždaug 100 Kunigaikščio Butigeidžio dragūnų bataliono karių, tarp kurių 43 bus šaukstiniai.

Kariuomenės vado teigimu, su šaukstiniais kariais sudarytos tarnybos tarptautinių operacijų kariniame vienete sutartis. Kariams grįžus iš misijos ir pageidaujant likti kariais profesionalais, jiems bus pasiūlytos profesinės karo tarnybos sutartys. Daugumai į Iraką išvykusių šauktnių pradinę privalomoji karo tarnyba baigsis rugpjūčio-rugsėjo mėnesiais.

“Mūsų kariuomenė gan maža, o misijų - daug, todėl kyla sunkumų suformuoti kontingentus vien iš profesinės tarnybos karių. Be to, misijose dažniausiai reikia gerai parengtų šaulių eilinių. Profesionalai seržantai juk negali būti skiriami į eilinių pareigas”, - sakė J.Kronkaitis.

Pasak jo, šaukstiniai tarnybos pabaigoje tampa gerai parengtais šauliais, kurie prieš misiją būna papildomai parengiami. Generolo majoro J.Kronkaičio teigimu, šauktnius karius į tarptautines misijas dažnai siunčia Danijos, Švedijos ir Norvegijos kariuomenės.

Dalis iš 45 Kunigaikštienės Birutės bataliono karių, vykstančių į misiją Irake, į Ščecino miestą išvyko rugpjūčio 6 ir 7 dienomis. Iš Ščecino kariai išvyko į Kuveitą, kur dar tris savaites aklimatizuosis ir rengsis misijai, o po to - į Iraką. Lietuvos taikos palaikymo būrio LITDET (Lithuanian Detachment) kariai bus dislokuoti Kerbelos mieste, kuris yra apie 100 kilometrų į pietvakarius nuo Irako sostinės Bagdado. Lenkijos divizijos sudėtyje būsiantys lietuviai Kerbelos mieste saugos objektus, patruliuos.

Nuo birželio Pietų Irake Didžiosios Britanijos zonoje tarnauja 43 Lietuvos kariai iš LDK Algirdo mechanizuotojo pėstininkų bataliono bei 8 Lietuvos karo logistai. Jų užduotis - padėti palaikyti viešąją tvarką, patruliuoti, saugoti objektus, tarnyba kontrolės postuose.

Keturi Lietuvos karo medikai daugiau nei du mėnesius dalyvavo tarptautinėje humanitarinėje misijoje Irake. Medikai iš Lietuvos didžiąją misijos dalį dirbo Pietų Irako Um Kasro miesto uoste prisišvartavusiame ispanų laive “Galicia”. Jie rūpinosi civiliais vietos gyventojais, iš kitų Irako vietovių atvykusiais ligoniais, karo belaisviais.

Dar vykstant karo veiksmams kovo 25 d. Seimo sprendimu Lietuva prisidėjo prie JAV vadovaujamos koalicijos. Lietuvos Seimas yra priėmęs nutarimą, kad JAV vadovaujamoje tarptautinėje operacijoje Persijos įlankos regione savanoriškumo pagrindais dalyvaus iki 130 Lietuvos karių.

Išvykus Birutės bataliono kariams, Lietuvos taikdarių karių skaičius užsienyje sudarys 270 karių. Jie tarnauja šešiose misijose Irake, Afganistane, Kosove, Bosnijoje ir Hercegovinoje, Makedonijoje.

PALANGOJE - BALTIJOS IR ŠIAURĖS ŠALIŲ PARLAMENTŲ PIRMININKAI

Vilnius, rugpjūčio 6 d. (ELTA). Valstybių parlamentų vaidmenį ir bendradarbiavimo formas išsiplėtusioje Europos Sąjungoje aptars Palangoje rugpjūčio 25-26 dienomis susirinkę Baltijos ir Šiaurės šalių parlamentų pirmininkai.

Parlamentų vadovai taip pat diskutuos apie pasirošimą ES Tarpvyriausybinei konferencijai, Šiaurės dimensiją ir tarpregioninį Baltijos bei Šiaurės valstybių bendradarbiavimą. Įžanginį pranešimą šiame forume skaitys Seimo pirmininkas Artūras Paulauskas.

Susitikimo dalyviai lankysis Klaipėdos jūrų uoste, kur aptars Klaipėdos uosto galimybes bei Klaipėdos, kaip laisvosios ekonominės zonos, perspektyvas.

Antrą susitikimo dieną, rugpjūčio 26-ąją, Klaipėdoje taip pat susitiks Baltijos ir Šiaurės šalių parlamentų Užsienio reikalų komitetų pirmininkai.

LGITIC inf.

Jungtinių Amerikos Valstijų nepriklausomybės dienos 227-osios metinės liepos 4 d. buvo iškilmingai minimos Vilniuje, Verkių parke. Šventėje dalyvavo JAV ambasadorius Lietuvoje J. Tefft su žmona, Amerikos prekybos rūmų nariai ir partneriai, Lietuvos verslo visuomenės atstovai, JAV bendruomenės Lietuvoje nariai.

LGITIC nuotr.

PARTIJOS RUOŠIASI EUROPARLAMENTO RINKIMAMS

Atostogų metu Lietuvos politikai ne tik rengiasi artėjančiam politiniam sezonui, bet ir didiesiems kitų metų išbandymams - rinkimams į Europos Parlamentą bei Seimą. Jau pradėti dėti kandidatų sąrašai tiek į vieną, tiek į kitą instituciją.

Kitų metų rugsėjo pradžioje vyksiančiuose rinkimuose į Seimą partijų kandidatų sąrašams vadovaus jų lyderiai, o pirmą kartą Lietuvoje rengiamame balsavime dėl europarlamento šalies rinkėjai turės savo balsą atiduoti už žinomiausius partijų “eurointegrantus”, tai yra tuos politikus, kurie geriausiai žino ES reikalus. Kartu vyksta diskusijos apie rinkimų į Europos Parlamentą sąlygas.

Galvojama apie kandidatus

Nors oficialiai dar nekalbama, kas taps pirmaisiais kandidatų į europarlamentą sąrašuose, privačiuose pokalbiuose partijų atstovai neslepia, kad rinkimuose dalyvaus nedaug politinių organizacijų lyderių. Pirmosios vietos bus atiduotos tiems partijų aktyvistams, kurie labiausiai pasižymėjo eurointegraciniuose reikaluose.

Valdančiosios Socialdemokratų partijos kandidatų sąrašą pirmuoju turėtų būti įrašytas Seimo vicepirmininkas, parlamentinio Europos reikalų komiteto pirmininkas Vytenis Andriukaitis. Valdančiosios daugumos partnerių socialliberalų kandidatų vedliu į Europos Parlamentą turėtų tapti Seimo narys Vytautas Kvietkauskas.

Beveik neabejojama, kad buvęs ilgametis konservatorių vadovas Vytautas Landsbergis irgi sieks vietos Europos Parlamente, todėl turėtų tapti pirmuoju šios partijos kandidatų sąrašą. Liberalų demokratų atstovų rinkimuose į europarlamentą sąrašui vadovaus Seimo narys Eugenijus Maldeikis.

Visi šie politikai daugiau ar mažiau domisi ES reikalais,

dalyvauja eurointegracinių problemų sprendime.

Neoficialiuose pokalbiuose Liberalų ir centro sąjungos atstovai lig šiol tvirtino norintys, kad kadenciją baigęs prezidentas Valdas Adamkus būtų jų “kandidatas numeris vienas” rinkimuose į Europos Parlamentą. Pats V.Adamkus, komentuodamas šiuos gandus, tvirtino neplanuojąs dalyvauti nei Europos Parlamento, nei Seimo rinkimuose ir pasi-stengsis išlikti moraliniu autoritetu, dalyvaujančiu Lietuvos vidaus politikoje, todėl, kas galėtų tapti liberalcentristų vedliu į Europarlamentą, kol kas neaišku. “Spręsimė vėliau. Tai dar nėra nūdienos aktualija. Bet akivaizdu, kad į Europos Parlamentą kandidatuos tie, kurie labiausiai tiktų ten dirbti”, - *Kauno diena* yra sakęs liberalcentristas Jonas Čekuolis, beje, pats neslepiantis ambicijų siekti europarlamentaro mandato.

Vadai - kandidatai?

Nedažna partija pirmuoju numeriu kandidatų į Europos Parlamentą sąrašuose įrašys savo vado pavardę. Mat jie dalyvaus netrukus po eurorinkimų vyksiančiuose Seimo rinkimuose. Algirdas Brazauskas tikriausiai vadovaus socialdemokratų sąrašui, nors kol kas jis oficialiai tvirtina nežinąs, ar tai darys, Artūras Zuokas taps pirmuoju numeriu liberalcentristų sąrašą, Valentinas Mazuronis - liberaldemokratų, Artūras Paulauskas - socialliberalų, Andrius Kubilius - konservatorių.

Rinkimai į Europos Parlamentą Lietuvoje vyks kitų metų birželio 13 d., sekmadienį, praėjus vos pusantro mėnesio po šalies įstojimo į ES. Rinkimai į 2004-2008 m. kadencijos Seimą turėtų įvykti iki rugsėjo vidurio. Greičiausiai jie bus rugsėjo 12 arba 19 dieną.

13 manadatu

Balsavimo į Seimą taisyklės daugmaž aiškios. Tuo tarpu dėl rinkimų į Europos Parlamentą sąlygų dar bus diskutuojama šį rudenį Seime priimant atitinkamą įstatymą.

Lietuvai priklauso trylika mandatų Europarlamente. Pagal projektą, šie rinkimai vyks tik proporcinio būdu. Dalyvauti galės šalyje oficialiai įregistruotų partijų kandidatų sąrašai. Tačiau kelti savo kandidatūrą galės ir pavieniai kandidatai - jiems bus keliami tokie pat reikalavimai, kaip ir partiniams kandidatų sąrašams.

Rinkėjai galės vertinti kandidatų sąrašus, panašiai, kaip jie tai daro Seimo rinkimų proporcinėje dalyje bei savivaldybių tarybų rinkimuose. Rinkimai į Europos Parlamentą bus laikomi įvykusiais, jeigu juose dalyvaus ne mažiau kaip ketvirtadalis visų įregistruotų šalies rinkėjų, tai yra daugiau kaip 650,000 žmonių.

Kai kurie politikai baiminasi, kad rinkėjai nelabai eis balsuoti į tokius naujus, tolimos nuo jų kasdienių problemų institucijos rinkimus. Todėl yra pasiūlymų apskritai netaikyti jokio rinkėjų aktyvumo barjero arba bent jau jį sumažinti iki penktadalio.

Turimus “lietuviškus” mandatus į Europarlamentą pasiskirstys tų partijų kandidatų sąrašai, kurie gaus ne mažiau kaip 5% dalyvavusių rinkėjų balsų. Ši taisyklė bus taikoma ir pavieniams kandidatams.

Europos Parlamento rinkimuose galės dalyvauti bet kuris Lietuvos teritorijoje esantis ES valstybės pilietis. Kaip ir lietuviai galės dalyvauti Europarlamento rinkimuose bet kurioje ES valstybėje, kurioje tuo metu bus. Rinkimai visoje Europoje vyks vienu metu.

*Stasys Gudavičius,
“Kauno diena”*

BITĖNAI TURĖTŲ TAPTI LIETUVOS LEIDĖJŲ IR SPAUSTUVININKŲ MEKA

Bitėnai, rugpjūčio 6 d. (ELTA). Apie 250 šalies periodinės spaudos redaktorių ir spaustuvių vadovų buvo laukiami Bitėnuose, Martyno Jankaus spaustuvėje-muziejuje. Čia buvo iškilmingai minimos Mažosios Lietuvos patriarcho, leidėjo ir lietuviškos spaudos platintojo **Martyno Jankaus** 145-osios gimimo metinės ir pirmojo lietuviško laikraščio **“Aušra”** 120 metų sukaktis.

I Bitėnus susirinkę įvairių periodinių leidinių redaktoriai ir spaustuvių vadovai dalyvavo proginėje konferencijoje **“Kviesti ir šviesti”**, skirtoje lietuviškų laikraščių ištakų, Mažosios Lietuvos kultūros paveldo ir šiandieninės žiniasklaidos temoms aptarti, paliko simboliinį įrašą-manifestą Amžinosios Rambyno kalno knygos kopijoje.

Sueigos proga Bitėnuose buvo atidaryta unikali paveikslų galerija po atviru dangumi - Mažosios Lietuvos paveikslų sodas, veikiantis visus metus. Pirmosios parodos autoriai - žinomi vilniečiai dailininkai Laisvė Šalčiūtė, Linas Liandzbergis, Audrius Gražys, Kęstutis Grigaliūnas ir Danas Andriulionis, kuriantys Bitėnuose surengtame tapybos plenaryje. Pavakare ant Rambyno kalno buvo uždegtas aukuras, skam-

bėjo prez. Rolando Pakso žodis visuomenei, iššautos salvės už Lietuvą, Prezidentą, Mažąją Lietuvą, Martyną Jankų ir Lietuvos žurnalistiką. Bitėnų kapinaičių panteone buvo padėtos gėlės ant M. Jankaus, filosofo ir rašytojo Viliaus Storostos-Vydūno, žurnalisto ir muziko Valterio Kristupo Banaičio kapų. Sueigą globojo Prezidentas R. Paksas, rengė Pagėgių savivaldybė, M. Jankaus memorialinis muziejus bei Šilutės rajono ir Pagėgių savivaldybės laikraštis **“Šilokarčema”**, rėmė Ūkio bankas.

M. Jankus (1858-1946) - lietuviškos periodinės spaudos pradininkas, aktyviai dalyvavęs pirmųjų lietuviškų laikraščių leidyboje. Savo spaustuvėje Bitėnuose 1889-1912 metais jis išspausdino daugiau kaip 360 pavadinimų knygas, leido 25 periodinius spaudinius. Spaudos draudimo metais M. Jankaus spaus-

tuvės buvo visų knygnešių kelio į Didžiąją Lietuvą pradžia, o pats spaustuvininkas vadinas Mažosios Lietuvos patriarchu. M. Jankus mirė Vokietijoje, o 1993 m. urna su jo peleiniais perlaidota Bitėnų kapinaitėse.

M. Jankaus spaustuvė-muziejus, pasak direktorės Giedrės Skipitienės, sueigos proga

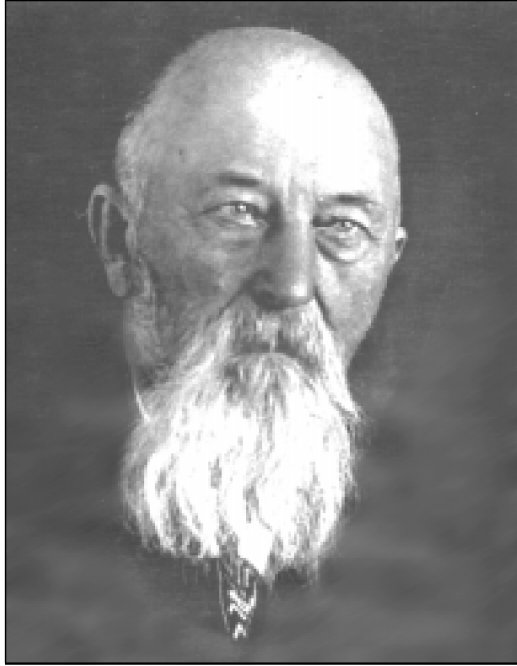
laukia vertingų dovanų - senovinių spaustuvės mašinų, unikalių spausdinimo mašinėlių, kurios papildytų įdomią muziejaus kolekciją, surinktą po kruopelytę, iš įvairių antikvariatų ir privačių kolekcijų, mat didžiausi M. Jankaus spaustuvės turtai - knygos ir laikraščiai - pokariu naujųjų pamario gyventojų buvo sunaudoti pakuroms.

Pagėgių savivaldybės meras Kęstas Komskis ir Bitėnų bendruomenės pirmininkas Ričardas Savickas spaudos konferencijoje apgailestavo, kad Bitėnai negali pasigirti didžiausia muziejine vertybe - M. Jankui dovanotos Amžinosios Rambyno kalno knygos originalu su garsiausių Mažosios Lietuvos veikėjų, tarpukario užsienio šalių diplomatų, kitų garbių svečių įrašais. Ši knyga, kuriai šimet sukanka 75 metai, saugoma Martyno Mažvydo bibliotekos Retų spaudinių skyriuje.

“Bitėnų kaimas - vienintelė vietovė Lietuvoje, kur buvo spausdinama lietuviška spau-

da. Kiti lietuviškos spaudos centrai - Tilžė ir Ragainė - dabar priklauso Rusijai”, - Bitėnų spaustuvės-muziejaus unikalumą išskėlė pamario krašto atstovai.

Pasak Prūsijos ir Vakarų Lietuvos istorijos centro vadovės Silvos Pocytės, be M. Jankaus pastangų devynioliktame amžiuje leidžiant ir platinant spaudą lietuvių kalba nežinia kaip būtų susiklostęs tolesnis Didžiosios Lietuvos likimas. M. Jankus vertinamas kaip profesionalus leidėjas, sumanus verslininkas, daktaro Jono Basanavičiaus lietuviybės idėjų įgyvendintojas. Daugiausia šių asmenybių dėka prieš 120 metų Mažajoje Lietuvoje pradėta spausdinti **“Aušra”** - pirmasis lietuviškas laikraštis lotynišku šriftu, skirtas Didžiąjai Lietuvai, davęs pradžią visai lietuviškai periodinei spaudai. Kitąmet gegužės 7 d. minint lietuviškos spaudos atgavimo 100-metį, Lietuvos leidėjai ir spaustuvininkai planuoja tęsti susitikimų Bitėnuose tradiciją.

Martynas Jankus

Rita Kliorienė ir Darius Polikaitis, užsienio lietuviai muzikai, dirigavę Pasaulio lietuvių dainų šventėje liepos 6 d. Vilniuje.

Vytauto Kliorio nuotr.

2003 METŲ ŽURNALISTIKOS STIPENDIJOS

Lietuvių Žurnalistų Sąjunga užsienyje globoja du žurnalistikos stipendijų fondus: žurn. **Henriko Blazo** vardo fondą, sudarytą Ingos Blazaitės ir Alfonso Tumų, ir žurn. **Salomėjos Narkėliūnaitės** - sudarytą jos artimųjų. Jau eilę metų iš tų fondų kasmet, Lietuvos žurnalistikos Instituto vadovybei rekomenduojant, yra skiriamos vienkartinės stipendijos po 300 dolerių dviem pažangiausiems studentams.

Šiomet tos stipendijos teko dviem LŽI trečio kurso studentams. H. Blazo stipendija gavo Lina Vaitiekūnaitė, o S. Narkėliūnaitės - Aurelijus Griškevičius. Jas įteikė š.m. birželio 23 d. magistro ir bakalauro diplomų iškilmių metu Vilniaus Šv. Jonų bažnyčioje tuo metu Lietuvoje lankęsis LŽS pirmininkas Kęstutis Miklas.

Šių žurnalistikos fondų pinigai yra laikomi Tautos fonde. Kad tie fondai išliktų neribotą laiką, jiems yra reikalingi papildomi įnašai. Norintieji juos paremti aukomis yra prašomi rašyti čekius **Lithuanian National Foundation** vardu ir siųsti LŽS valdybai adresu: Lithuanian Journalists Association, 4200 No. Ocean drive, Suite 2-206, Singer Island, FL 33404.

KONCERTAI PAJŪRYJE

Šeštasis operos, simfoninės ir kamerinės muzikos festivalis **“Muzikinis rugpjūtis pajūryje”** prasidėjo prof. S.Sondeckio diriguojamo Lietuvos kamerinio orkestro ir smuikininkės I.Armonaitės koncertu Juodkrantės kultūros namų lauko estradoje. Festivalio atidarymo koncertas Klaipėdoje, dedikuotas 751-ajam uostamiesčio gimtadieniui, rugpjūčio 2 dieną nuskambėjo NORD/LB banko kiemelyje. Grojo Lietuvos nacionalinis simfoninis orkestras, kuriam dirigavo meno vadovas prof. J.Domarkas, dainavo Lietuvos operos žvaigždės V. Noreika ir A. Krikščiūnaitė.

KETURIASDEŠIMT PIRMASIS

“Dirvos”

NOVELĖS KONKURSAS

Organizatorius: Korporacijos Neo-Lithuania vyriausioji valdyba JAV-se

Finansavimas: iš A.A. Simo Kašelio palikimo

Tematika: autoriams suteikiama neribota teisė pasirinkti novelės temą.

Reikalavimai: Konkursui siunčiamos novelės privalo būti parašytos mašinėle ar kompiuteriu su lietuvišku raidynu dvigubais tarpais tarp eilučių ir dviejų su puse centimetrų lauku ir turi būti neilgesnės kaip 20 puslapių. Novelės privalo būti pasirašytos slapyvardžiais. Slapyvardis užrašomas ant pridėto užklijuoto vokelio, kuriame įdėta autoriaus tikroji pavardė, adresas ir telefono numeris. Atplėšiami tik laimėjusių vokeliai. Nepremijuoti rankraščiai negražinami.

Darbų pateikimas: iki 2003 m. metų lapkričio 1 d. (pagal pašto antspaudą).

Įteikimo vieta: rankraščius siųsti šiuo adresu:

**“Dirva”, Novelės konkursas,
P.O. Box 19010
Cleveland, Ohio 44119-0010
USA**

Informacija: el. paštu: dirva@ix.netcom.com

Premijos: Pirmoji premija - 500 JAV dolerių,
Antroji premija - 300 JAV dolerių

*Konkurso darbų vertinimo komisija sprendžia
paprasta balsų dauguma.*

DAR VIENAS “LAISVĖS ŠAUKLYS” IŠKELIAVO...

Steponas Šetkus gimė 1912 m. gruodžio 13 d. Žemaitijos sostinėje Telšiuose, gausioje statybininko šeimoje. Šeima gyveno pasiturinčiai, kai statyba klestėjo, blogiau kai statybos nevyko.

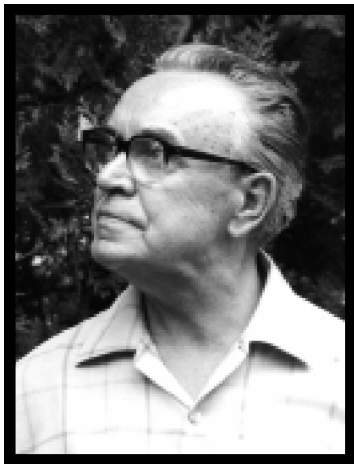
Pradžios mokyklą ir dvi klases gimnazijos baigė Telšiuose, toliau mokėsi Panevėžyje, baigė Kaune. Iš pat mažens jį traukė mokslas. Negaudamas daug paramos iš tėvų, jis pats visokiais būdais bandė užsidirbti, kad tik galėtų tęsti pradėtą mokslą toliau.

Baigęs gimnaziją ir atlikęs tautinę pareigą Lietuvos kariuomenėje, įstojo į Vytauto Didžiojo u-tą Kaune, ekonomikos fakultetą. Jis visada didžiavosi savo žemaitiška kilme, tat studijų metu priklausė studentų žemaičių korporacijai “Samogitia” ir yra buvęs jos valdyboje. Studijuodamas dirbo Lietuvos geležinkelių kelionių biure ir kadangi mokėjo kelias užsienio kalbas, dažnai būdavo siunčiamas į kaimynines valstybes susipažinimui, kaip veikia kelionių biurai tose valstybėse, kad įgytų daugiau patyrimo.

Gyvendamas Kaune susipažino su jauna, gailėstinga sesele Marija Genyte, vienas kitam patiko, po kurio laiko draugystės vedė ir sukūrė šeimą.

Lietuvai atgavus sostinę Vilnių, iš Kauno buvo perkeltas ekonomijos fakultetas į Vilnių, tat ir jis su žmona turėjo persikelti ir tęsti pradėtas studijas. Čia jis studijavo ir dėstė vienoje mokykloje Vilniaus prekybininkams ir pramoninkams Lietuvos santvarką ir istoriją.

1942 m. persikėlė gyventi į Panevėžį, kur dėstė ekonomikos pagrindus prekybos mokykloje, bet neilgai. Raudonajai armijai artėjant prie Lietuvos, jie nutarė trauktis į vakarus, tikėdami karui pasibaigus greitai grįžti į savo kraštą, bet likimas jiems padiktavo visai kitus planus. Karui pasibaigus, nenorėdami grįžti į okupuotą gimtinę, turėjo apsigyventi D.P. Blum-

Steponas ŠETKUS
(1912-2003)

bergo stovykloje, dirbo stovyklos administracijoje, buvo anglų kalbos vertėju, 1945-46 metais dirbo UNRRA, vilkėjo anglų karių uniformą ir mokėdamas anglų kalbą, daug padėjo savo tautiečiams. Hamburge įsteigus “Baltic” universitetą studijavo architektūrą ir kurį laiką buvo anglų kalbos lektoriumi. Sovietams spaudžiant, “Baltic” u-tą pavadino “D.P. Education centre” ir iškėlė į Pinerburgą.

Prasidėjus emigracijai, pagal darbo sutartį, atvyko į Kanados miestelį Cadillac, Quebeco prov. Čia kaip ir visiems, taip ir jam teko dirbti nelengvą kasyklų darbą. Po kurio laiko atvyko žmona Marija su sūnumi Mariumi. Sutarčiai pasibaigus, visa šeima persikėlė gyventi į Norandos miestelį, čia gyveno daugiau lietuvių ir buvo susiorganizuavę į bendruomenę. 1949 m. per bendruomenės susirinkimą, Steponas Šetkus buvo išrinktas pirmininku. Jam vadovaujant buvo suorganizuotas choras, tautiniai šokiai, buvo rengiami minėjimai, per kuriuos jis dažnai tardavo žodį ar prisidėdavo prie programos pravedimo.

Po poros metų visa šeima persikėlė gyventi į St. Catherine's miestą, Ontario prov., kurį laiką dirbo “G.Motor

Co.”, vėliau perėjo dirbti į “T.R.W.” Canada Ltd. kur dirbo kaip pramonės inžinierius, kolei išėjo į užsipelnytą pensiją.

Apsigyvenęs St. Catherine's mieste, Steponas tuoj pat įsijungė į lietuvišką visuomeninę veiklą, dalyvavo valdybose, buvo prelegentu minėjimuose, ruošė tautines šventes, važinėjo su pakaitomis po kitas kolonijas. Rašė politinius straipsnius, savo atsiminimus, trumpas apysakas lietuvių spaudoje. Buvo ilgametis *Tėviškės žiburių* ir *Nepriklausomos Lietuvos* korespondentas, taip pat rašė ir į anglišką spaudą *St. Catherine's Standart* politinio pobūdžio laiškus ir straipsnius, atskleidžiančius sovietinės propagandos melą, aprašydamas tikrą padėtį pavergtoje tėvynėje.

Dėl savo politinės veiklos ir nepageidaujamų straipsnių, buvo aštriai puolamas komunistinės spaudos *Gimtojo krašto*. Jis buvo geras politologas, nuosekliai sekė tarptautinę politiką, buvo gerai susipažinęs su to meto Sovietų Rusijos ir Amerikos santykiais. Pranašavo, kad Sovietų sąjungos žlugimas yra neišvengiamas. Ragino tautiečius nenuleisti rankų, o aktyviai dirbti laisvinimo darbą. “Ir po ilgos nakties turi išaušti rytas. Nėra tokios jėgos, kuri galėtų užgesinti laisvės troškimo ugnį laisvėje gimusiam žmogui”.

Steponas priklausė St. Catherine's “Rytų-Vidurio Europos” pavergtų tautų organizacijai, vienu laiku buvo jos pirmininku. Už nuopelnus organizacijoje buvo apdovanotas pirmojo laipsnio (aukso) Cross of Merit žymeniu. Taip pat Jis buvo Baltų Veteranų Lygos narys ir už pasidarbavimą siekiant laisvės, apdovanotas Medal of Merit žymeniu.

Jis yra paruošęs šapirografiniu būdu keturias knygas. Tris lietuvių kalba, pavadintas “Nuo Telšių iki Niagaros” gau-

siai iliustruotos, talpina autobiografinius aprašymus, politinius straipsnius, trumpas apysakas, atspausdintas lietuviškoje spaudoje. Anglų kalba išleista knyga “Fighting for Their Freedom” - politiniai straipsniai ir laiškų rinkinys spausdinti *The St. Catherine's Standart* laikraštyje.

Jis turėjo daug talentų, pradėjo paišyti dar būdamas pradžios mokykloje ir neišleido teptuko iš savo rankų iki paskutinio karto patekimo į ligoninę. Sirgdamas dar nupiešė popiežiaus portretą. Daug jo pieštų portretų ir paveikslų yra privačiose draugų bei pažįstamų kolekcijose Amerikoje, Kanadoje ir Lietuvoje. Jis grojo smuiku, pianinu ir mielai su draugais užtraukdavo sutarti-

nę. Buvo stiprios dvasios, giliai tikintis, principingas ir pareigingas žmogus, daug laiko ir jėgų skyrė tėvynės laisviniui, pergyveno dėl jos nesėkmių ir džiaugėsi jos laimėjimais. Priklausė “Tėvynės sąjungai”, labai vertino ir gerbė jos pirmininką prof. Vytautą Landsbergį.

Iškeliaavo į Amžinybę pas savo numylėtą žmoną a.a. Mariją, palikęs liūdesyje sūnų Marijų, gimines Lietuvoje, artimus draugus Kanadoje ir Amerikoje birželio 9 d. 2003 m. palaidotas Šv. Jono kapinėse, Mississauga, Ont. Kanada.

Ilsekis ramybėje Steponai, atidavęs duoklę tėvynei Lietuvai, kurią Tu taip karštai mylėjai...

Dr. Alina Kšivickienė

Los Angeles “Gegužinėje po stogu”. Prie bilių stalo skyriaus vicepirmininkė Irena Bužienienė ir išdininkas Ramūnas Bužėnas.

LAIŠKAI REDAKCIJAI

BENEDIKTO NORKŪNO ATVIRAS LAIŠKAS

Esu sulaukęs gražios metų naštos. Nedamatau, nedagirdžiu ir artritas gerokai kankina. Galite tikėti, galite ir ne. Matau, paskaitau ir žinau kas ką veikia. Vieni jungiasi prie konkretaus darbo, o kiti iš gandų gyvena arba juos kuria. Visą savo gyvenimą Amerikoje, kaip ir daugumas, dirbau įmonėje. Turtų nesusikroviau, bet reikalui esant galiu atidaryti savo širdį ir piniginę. Paaukoju ten, kur mano širdis pasako. Prisimenu savo gyvenimo palydovę, amžiną atilsį Virginiją ir tai padarau spaudoje ir radijo programose. Mano dosnią piniginę yra pajutę ne vienas fondas, mūsų spauda ir organizacijos. Teko nugirsti ne vieną pasakymą, kad Norkūnas nori pragarsėti už pinigus. Brangieji, aš savo darbais ir aukomis kalnų nesupyliu ir nieko nenuskriaudžiau. Tiems, kurie mato ant kitų krislę, o nemato ant savęs net vežimo, patarčiau pirmoje eilėje pasidairykite arčiau apie save.

To linki jums Benediktas Norkūnas

BLAIVYBĖ - GERIAUSIA DORYBĖ

Šį posakį plačiai naudojo pirmosios Lietuvos nepriklausomybės žmonės.

Blaivybė buvo daugiausia Lietuvoje propaguojama vyskupo Motiejaus Valančiaus. Jis skatino visus lietuvius tapti blaivininkais, steigė Blaivininkų draugijas ir visomis progomis ragino Lietuvos žmones priimti blaivininko vardą.

Keitėsi laikai ir žmonės. Ateinančios kartos, o ypačiai Lietuvai patekus komunizmo įtakai, gyventojai ieškodavo nusiramino degtinės stiklėlyje. Tas pat vyksta ir šiandieninėje Lietuvoje. Degtinės gėrime nematyti galo ir seniems ir jauniems.

Skaitytojų įdomumui noriu pacituoti iš Lietuvos dienraščio *Lietuvos Rytų* žinutę: “Jei Motiejus Valančius prisikeltų iš numirusių ir išvystų, kas dedasi name, kuriame jis gyveno, iškart vėl kristų negyvas.”, - taip kalba Telšių rajono Varnių miestelio žmonės. Takai, kuriais kadaise vaikštinėjo blaivybės skleidėjas M. Valančius, dabar šlitinėja apgirtę jauni vyrai bei garbingo amžiaus sulaukusios močiutės.

Vytautas Šeštokas, Los Angeles, CA

Intelligent network design, ltd.

University Heights, Ohio

216-387-3204
Fax: 440-461-3162

info@pcintelligent.com

Intelligent technology solutions for all your business needs

Business network solutions

Maintenance

Maintenance contracts for Windows & Linux environments

Consultation

Hardware & software solutions

Email hosting

E-commerce

Web hosting

Internet Web Design

High-speed Internet access

RENGINIŲ KALENDORIUS

RUGSĖJO 7 d. 11:30 v. ryto Šv. Jurgio parapijos gegužinė parapijos sodyboje.

RUGSĖJO 28 d. Lietuvių diena, Lietuvių Meno Ansamblio **“Dainava”** koncertas Dievo Motinos parapijos auditorijoje. Rengia JAV LB Clevelando Apylinkės Valdyba.

SPALIO 11 d. 7:00 val. Dievo Motinos parapijos auditorijoj **BALFO metinio vajuas koncertas.**

LAPKRIČIO 16 d. nuo 11:30 iki 3:30 v.p.p. - Šv. Jurgio parapijos rudens šventė.

Los Angeles gegužinėje po stogu Gasparas Kazlauskas (vidury) su draugais džiaugiasi varžytinėse laimėjęs Mažeikių padovanotą gobeleną.

KREPŠININKAI IŠ LIETUVOS

Edvardas Šulaitis

Savaitę laiko Floridoje tarptautiniame jaunių krepšinio turnyre rungtyniavusi Lietuvos pajūrio - Palangos ir Kretingos sporto mokyklų jungtinė ekipa liepos 28 d. atvyko į Čikagą ir čia išbandė jėgas su amerikiečių bei lietuvių komandomis. Į Amerikos lietuvių sostinę užsukusieji jaunuoliai - 17 ir 18 metų amžiaus krepšininkai čia sužaidė 3 rungtynes, ir dvejus laimėjo.

Pirmosios svečių rungtynės įvyko liepos 30 d. “Bulls Academy” patalpose, Lisle, IL, kur lietuviai išmėgino jėgas su “Bulls” vardu pasivadinusia amerikiečių jaunimo komanda. Nors pirmame kėlinyje pajūrio krepšininkai vedė 11 taškų skirtumu, tačiau po pertraukos turėjo gerokai pasistengti, kol įveikė energingus amerikiečius 48-44. Lietuvių naudai daugiausiai taškų pelnė Renaldas Seibutis ir Karolis Bauža. Lietuviai varžovus vir-

šijo savo ūgiu (du krepšininkai buvo virš dviejų metrų), o kai kurie ir savo sugebėjimais.

Kitą dieną svečiai žaidė Pasaulio lietuvių centre Lemonte prieš gana “skystą” ASK “Lituanicos” penketuką, kuris, deja, nesugebėjo rimčiau pasipriešinti. Todėl ir gavo pylos net 117 - 70. Gaila, kad čikagiečiai, net ir namuose žaisdami, negalėjo suorganizuoti stipresnės ekipos.

Penktadienio vakare Lietuvos atstovai žaidė Lemonto Parko Distrikto salėje, turėjo gana rimtą priešininką. Jų varžovas - Šiaurės Amerikos lietuvių čempionai - Čikagos “Žalgirio” vyrai. Jie tik antrojo ketvirčio pradžioje 25-28 pasekme buvo atsilikę nuo svečių, pirmą kelinį baigė 48-40 savo naudai.

Po pertraukos skirtumas dar labiau išaugo ir trečiojo ketvirčio pabaigoje rungtynių lenta rodė 76-62 pasekmę. O kai nu-

skambėjo baigminis švilpukas, žalgiriečių persvara buvo išaugusi iki 90-74. “Žalgirio” eilėse gerai užsirekomendavo Egidijus Stanislauškis, o pas palangiečius vėl puikiai rungtyniavo Seibutis ir Bauža.

Svečiai ne vien tik rungtyniavo

Jaunuosius krepšininkus iš Lietuvos Čikagon pakvietė Kretingos sporto mokyklos buvęs treneris, dabar gyvenantis Čikagoje ir dirbantis su čionykščiais lietuviais krepšininkais Stepas Žilys. Jis su svečių ekipos treneriu Regimantu Juška kartu studijavo Kauno Kūno Kultūros Institute, o vėliau buvo geri kolegos. Beje, Juška Čikagon atsivežė 12 krepšininkų ir savo žmoną Sinegą Juškienę, kuri yra didelė sporto entuziastė. Krepšininkų eilėse, be jau minėtų dviejų, buvo: Romas Narvilas, Mindaugas Reminas, Tomas Lenkimas, Julius Vertulis, Arnoldas Gudžiūnas, Žilvinas Jasinskas, Petras Linkevičius, Gediminas Kybartas, Arvydas Kazlauskas, Rimgaudas Prikockis.

Atsiprašome. Apgailestaujame, kad praeitame *Dirvos* numeryje padarėme didelę klaidą. Vietoje **GASPARO KAZLAUSKO**, kuris varžytinių būdu *Dirvai* paaukojo **400 dol.**, įrašėme Kasniūno pavardę. Gerbiamą Gasparą Kazlauską *Dirva* labai atsiprašo už padarytą klaidą.

SPORTAS

LENGVOSIOS ATLETIKOS PIRMENYBĖS

2003 metų Š. Amerikos lietuvių lengvosios atletikos pirmenybės įvyks 2003 m. rugsėjo 13 d., šeštadienį, Cuyahoga Community College, Western Campus, 11000 West Pleasant Valley Rd., Parma, Ohio. Vykdo - Clevelando LSK “Žaibas”.

Varžybos vyks šiose klasėse: vyrų (20-34 metų imtinai), moterų (17-34 m.), jaunių A (17-19 m.), jaunių ir

mergaičių B (15-16 m.), berniukų ir mergaičių C (13-14 m.), D (11-12 m.), E (9-10 m.) ir F (8 m. ir jaunesnių); vyrų ir moterų “Submasters” (35-39 m.) ir visų klasių “Masters” - (40-44 m.), (45-49 m.) ir t.t. kas 5 metai.

Prieauglio klasifikacija - pagal dalyvio amžių 2003 m. gruodžio 31 d. “Submasters” ir “Masters” - pagal dalyvio amžių varžybų dieną.

Varžybų pradžia visoms klasėms nuo 2:00 v.p.p., registracija nuo 1:00 v.p.p.

Tvarkaraštis gali būti patikslintas po išankstinės registracijos.

Išankstinė registracija - iki 2003 m. rugsėjo 6 d. imtinai, adresu: Algirdas Bielskus, 3000 Hadden Rd., Euclid, OH 44117-2122, USA. Tel. 216-486-0889. Faksas 216-481-6064. E-mail: Vyts@VPAcct.com

Galutinis varžybų formatas bus nustatytas po išankstinės registracijos. Registracija bus primama ir varžybų dieną vietoje.

Klubai ir pavieniai lengvaatlečiai kviečiami šiose varžybos gausiai dalyvauti. Dėl platesnių informacijų kreipkitės į A. Bielskų.

ŠALFASS-gos CENTRO VALDYBA

• • • • •

Daugumas svečių, buvo apgyvendinti dr. Donato ir Dainos Siliūnų rezidencijoje (šeimininkai tuo laiku kaip tik buvo išvykę atostogauti). Todėl šiems sporto bičiuliams priklauso didelė padėka. Svečius daug kas kitaip paglobojo; vėžiojo, jiems rodė miestą, valgydino. Tokių tarpe buvo “Žalgirio” vadovai Svajūnas Masielis, Edvinas Balčiūnas, Alvydas ir Vida Ignatavičiai, Wil- low Brook pokylių salės savininkai Birutė ir Gediminas Juodwaliai, ŠALFASS pirm. Rimas Dirvonis, Kęstutis Smilgys, Žydrūnas Širvinskas ir kt.

Svečių komandos treneris R. Juška (jis ne vien tik treniruoja Palangos krepšininkus, bet yra ir Kretingos sporto mokyklos direktorium) buvo labai sužavėtas Čikagos lietuvių parodytu dėmesiu svečiams iš Lietuvos ir čionykščių lietuvių vieningumu.

Beje, vienas iš žaidėjų Karolis Bauža netrukus vėl atvyks į Ameriką. Šį kartą į Šiaurinės

(Nukelta į 12 p.)

DIRVAI AUKOJO

Prel. J. Kučingis,	
Los Angeles, CA	100
B.Miklius,	
St.Petersburg, FL	100
D.Januta, Oakland, CA	80
D.Pautienis,	
W. Barnstable, MA	75
S.Korius, Santa Monica, CA ...	50
B.Gasparaitis, Tamarac, FL	50
K.Rožanskas, Vilnius	50
D.Paškonis, Eastlake, OH	50
J. ir G.Stankūnas, CosCob, CT ..	50
N.Phillips, Strongsville, OH	45
O.Kremeris, LaGrange, IL	30
P.Dirda, Oak Lawn, IL	30
G.Juščenai, Clev.Hts., OH	30
G.Matas, Brecksville, OH	30
J.Kazickas, Greenwich, CT	30
A.Zenkus, Webster, MA	26
E.Balčeris, Tuscon, AZ	25
L.Kazlauskas, Chicago, IL	25
V.Naureckas, Old Bridge, NJ ...	25
D.Gatautis, Clev.Hts., OH	25
R.Sakienė, Glendale, CA	23
Dr. K.Aglinskas, Kaneohe, HI ..	20
A. Barulis, Broomfield, MA	20
L.Beržinskas, Juno Bch., FL ...	20
G.Biskis, Clerendon Hills, IL ...	20
S.Blinstrubas, Clev., OH	20
V.Čekanauskas, Westlake, CA ..	20
S. Džiugas, Oak Lawn, IL	20
J.Kučinskas, Sunny Is., FL	20
V.Lembertas,	
Santa Monica, CA	20
E.Sinkys, Santa Monica, CA ..	20
P.Maželis, Glendale, CA	15
A.Baliūnas, Clev., OH	14
P.Pagojus, Detroit, MI	13
J.Ališauskas, Orland Pk., IL	12
B.Aras, Thousand Oaks, CA ...	11
Kun. G.Kijauskas, Clev, OH ...	11
Kun. A.Babonas, Det., MI	10
M.Biskis, Downers Grove, IL ...	10
A.Česnavičius,	
Richmond Hill, NY	10
B.Briedienė, Chicago, IL	10
A.Giedraitis, Willowick, OH ...	10
D.Jakas, Norristown, PA	10
J.Gutauskienė, St.Pete, FL	10
J.Vėblaitis, Union., NJ	10
V.Šeštokas, Los Angeles, CA ...	10
Š.Norvaiša, Sharon, MA	10
F.Misiūnas, Stuart, FL	10
J.Stepas, Willoughby, OH	10
B.Taoras, St.Petersburg, FL	10
A.Bimbiris, Boise, ID	8
G.Mickevičius, Mashpee, MA ..	8
B.Kantanavičius,	
Winter Haven, FL	6
L.M.Paškus, Burlington, CAN ...	5
I.Jansonas, Osterville, MA	5
D.Kižys, Hawthorne, FL	5
V.Mėlinis, Brick, NJ	5
R.Selenis, Livonia, MI	5
H.Stasas, Cleveland, OH	5
B.Rugienius, Livonia, IL	5
M.Krygeris, Missouri Cty., TX ..	4
Anoniminis, Quincy, MA	3
Z.Khoury, Cleveland, OH	2

Visiems aukotojams
nuoširdžiai dėkojame

2003 m. Š. Amerikos lietuvių šachmatų pirmenybių, įvykusių birželio 28 d. Clevelande, laimėtojai. Iš kairės: Kęstutis Dvareckas - I vieta, Vytas Taraška - II vieta ir Pilypas Taraška - III vieta.

ŠACHMATŲ PIRMENYBĖS

2003 metų Š. Amerikos lietuvių šachmatų pirmenybės įvyko birželio 28 d., Dievo Motinos lietuvių parapijos patalpose, Clevelande, Ohio. Varžybas vykdė Clevelando LSK Žaibo šachmatų sekcija, vadovaujama Vytauto Nasvyčio. Šis turnyras turėjo būti vykdomas 53-jų ŠALFASS-gos žaidynių metu, gegužės 10-11 dienomis, Clevelande, tačiau buvo atidėtas vėlesniam laikui, tikintis didesnio dalyvių skaičiaus.

Šie organizatorių lūkesčiai neišsipildė, nes dalyvavo tik 5 žaidėjai, visi iš Clevelando. Vienok yra vilties kibirkštėlė, kadangi žaidėjų amžius buvo gana jaunas. Esant mažam dalyvių skaičiui buvo žaidžiama kiekvienas su kiekvienu po du žaidimus, sutrumpintu laiku (30 minučių), skaitant 1 tašką už laimėtą žaidimą ir 1/2 taško už lygiąsias.

Turnyro laimėtoju tapo Kęstutis Dvareckas, 46 metų, laimėjęs visas partijas, surinkdamas 8 taškus iš 8 galimų. Antroje vietoje liko Vytas Taraška, 69 m. su 5 taškais. Trečią/ketvirtą vietą dalijosi Pilypas Taraška, 23 m. ir Tadas Bartkus, 23 m., surinkę po 3

Geraį nusiteikę šachmatininkai iš Clevelando Vincas Taraška (kairėje) ir Pilypas Taraška žaidžia 2003 m. Š. Amerikos lietuvių šachmatų pirmenybėse.

taškus. Penktuoju liko Vincas Taraška, 33 m. su 1 tašku. Laimėtojų teko dr. Algirdo Nasvyčio atminimo pereinamoji taurė, įsteigta 1982 metais, kurios 2002 metų laimėtoja buvo Eglė Morkūnaitė iš San Francisco, Cal. Šalia to, pirmų 3-jų vietų laimėtojai buvo apdovanoti ŠALFASS-gos metinių žaidynių medaliais ir kukliomis pinigėmis premijomis. Žaidynių medalį suprojektavo dail. Vytautas Raulinaitis 1958 metais, 20 metų sukakties proga nuo I-sios Lietuvos Tautinės Olimpiados 1938 metais Kaune.

Kęstutis Dvareckas atvyko pastoviam apsigyvenimui iš Lietuvos į JAV prieš 7 metus ir apsistojo Clevelande, Ohio. Lietuvoje reiškėsi kaip aktyvus šachmatininkas dalyvau-damas įvairiuose turnyruose. Gyveno Jonavoje. Š. Amerikos lietuvių šachmatų veikloje pirmą kartą pasirodė 1999 metais laimėdamas 2-trą vietą pirmenybėse Clevelande.

Nežiūrint nedidelio dalyvių skaičiaus, varžybos praėjo geroje nuotaikoje ir buvo praves-tos sklandžiai. Padėka priklaus-o Dievo Motinos parapijai ir jos klebonui kun. Gediminui

Kijauskui S.J. už leidimą veltui naudotis patalpomis ir už nuolat-inę sportinių reikalų globą. Yra gana gausu aktyvių lietuvių šachmatininkų Š. Amerikoje, tačiau apgailestautina, kad jų dalyvavimas lietuviško-

je sportinėje veikloje yra per mažas. Linkėtina šachmatininkams stipriau susiorganizuoti ir savo veiklą lietuviškoje plotmėje pagyvinti.

ŠALFASS-gos informacija

• Klausu tų, kas moka pinigus. Prezidentas R.Paksas siekia, kad Lietuvos krepšinio rinktinėje žaistų “Cleveland Cavaliers” vidurio puolėjas Ž. Ilgauskas. Pakvietęs pietų krepšinininko tėvus šalies vadovas kalbėjosi apie jų sūnaus planus. Krepšinininko tėvas M. Ilgauskas mano, kad dabartinis valdžios atstovų ir sporto valdininkų rūpinimasis Ž. Ilgausku apsimestinis: “Nelabai jie sielvartaus, jei Žydrūnas nežais”. “Jis klausu tų, kurie jam moka pinigus”, pastebėjo krepšinininko tėvas.

• Lietuvos lengvosios atletikos čempionate Virgilijus Alekna nesunkiai laimėjo disko metimo rungtį ir iškovojo aukso medalį. “Iš dalies esu patenkintas rezultatu. Jis nėra aukštas, tačiau po Taline vykusių varžybų jaučiuosi nepailsėjęs, todėl ir diskas skriejo ne taip toli, kaip norėčiau. Antra vertus, dar nepasiekiau geriausios sportinės formos, nes jėgas kaupiu Paryžiuje vykšančiam pasaulio čempionatui”, - sakė V. Alekna.

KREPŠININKAI IŠ LIETUVOS

Atkelta iš 11 p.

Karolinos universitetą, kurį rugpjūčio viduryje pradės lankyti ir jame žaisti krepšinį. Kaip žinome, šis universitetas turi labai pajėgią krepšinio komandą, kurioje lietuvis bandys įsitvirtinti. Toje pačioje JAV I-jo diviziono konferencijoje rungtyniauja taip pat ir Wake Forest universiteto ekipa, kurioje vienu iš pagrindinių žaidėjų šį rudenį bus lietuvis Vytas Danelius.

Svečių treneris minėjo, jog iš jo treniruotų jaunimo komandų žaidėjų Bauža jau bus penktasis jaunuolis, kuris pateko į JAV mokyklų krepšinio ekipas. Atrodo, kad ir dalis kitų Čikagoje matytų jaunųjų krepšinininkų vėliau irgi gali atvažiuoti žaisti į Dėdės Samo žemę.

R. Juška taip pat paminėjo, jog jaunuosius krepšinininkus remia UB “Parama” (statybos firma), o taip pat ir HBH “Juožo alus” bendrovė. Be jų talkos jaunųjų krepšinininkų ugdymas ir kelionės vargu ar būtų įmanomos. Svečiai iki šiolei yra viešėję Europos kraštuose, o per Atlantą pajudėjo tik pirmą kartą.

Čia labai tenka dėkoti Stepui Žiliui, kad jis nepabūgo didelės atsakomybės ir išdrįso jaunuosius krepšinininkus iš Lietuvos pajūrio pakviesti Čikagon. Jis minėjo, jog vėlyvą rudenį, lapkričio pradžioje, kai Čikagoje yra organizuojamos ŠALFASS-gos jaunųjų krepšinio pirmenybės į jas yra pakviesta Kretingos sporto mokyklos jaunųjų (12-13 metų amžiaus) komanda, kuri, tikimasi, galės atvažiuoti ir čia rungtyniauti.

TAUPA

LITHUANIAN CREDIT UNION

SAVI PAS SAVUS

KVIEČIAME VISUS Į TAUPĄ

Telefonas (216) 481-6677; El. paštas TAUPA@AOL.COM

767 EAST 185th Street CLEVELAND, OHIO 44119

DARBO VALANDOS :

Antradienį, trečiadienį ir ketvirtadienį 9:00 v.r. - 4:00 p.p.

Penktadienį 9:00 v.r. - 6:00 p.p.

Šeštadienį 9:00 v.r. - 12:00 p.p.

Sekmadienį 11:00 v.r. - 12:00 p.p.

KIEKVIENA TAUPOMOJI SĄSKAITA IKI \$100,000 YRA APDRAUSTA (NCUA)

P.S. TIRE Inc.

Complete Front End Service

481-5397

New and used Tires, Brakes, Shocks, Struts, Mufflers, lube oil and Filter

• Buy any 4 tires and receive a P.S. Tire hat!

OPEN

Mon.-Fri.: 8 am to 6 pm

Sat.: 8 am to 4 pm

886 E. 200 th St. Cleveland, Oh. 44119

Paul Stefanac

JAKUBS AND SON

Laidojimo Įstaiga

William J. Jakubs Sr.

William J. Jakubs Jr.

Kenneth Schmidt

Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119

36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, Ohio 44095

Telefonas: (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama, teikianti jauką atmosferą rūdiesio valandoje. Didelė aikštė automobiliams pastatyti.